

DRUGS & FORENSICS BULLETIN

ROČNÍK XXIV | 2 | 2018

NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY

**UNIKÁTNÍ SANACE
OBJEKTU
KONTAMINOVANÉHO
METAMFETAMINEM**

**NELEGÁLNÍ OBCHOD
S DROGAMI V ROCE 2017
CARFENTANIL – NEJSILNĚJŠÍ
ZNÁMÝ OPIOID
KOMUNÁLNÍ ODPADNÍ
VODA JAKO DIAGNOSTICKÉ
MEDIUM**

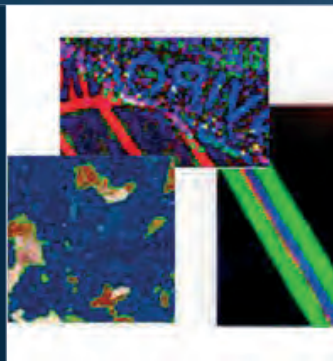
INFRAČERVENÁ SPEKTROSKOPIE

V TERÉNU I LABORATOŘI

Nicolet iS5

- ✦ Laboratorní i přenosné provedení
- ✦ Analýza pevných látek, kapalin a plynů
- ✦ Rozsáhlé forenzní a farmaceutické knihovny spekter
- ✦ Vzorkový prostor umožňující jednoduchou aplikaci všech technik měření IR spekter
- ✦ Identifikace narkotik, ředicích a dalších látek používaných pro jejich výrobu
- ✦ Identifikace potencionálně toxických rozpouštědel a složek biologických zbraní
- ✦ Identifikace výbušnin a látek používaných pro jejich výrobu
- ✦ Identifikace metanolu v lihovinách
- ✦ Připojení mikroskopu přímo na místě činu!

- ✦ Špičkový laboratorní FT-IR mikroskop
- ✦ Jednoduchá a rychlá forenzní analýza
- ✦ Chemical Imaging: 150 spekter/s
- ✦ Extenzivní možnosti příslušenství: mikroATR různých typů, specializované držáky vzorků atd.
- ✦ Možnost připojení vedlejšího vzorkového prostoru pro měření makroskopických vzorků

FT-IR mikroskop Nicolet iN10

DRUGS & FORENSICS BULLETIN NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY

Vědecká rada: **Předseda vědecké rady:** prof. PhDr. Jiří Straus, DrSc. (VŠCHT Praha), **Členové:** prof. Ing. Karel Ventura, CSc. (FCHT UPCE), prof. MUDr. Aleksi Šedo, DrSc. (1. LF UK), pplk. RNDr. Michael Roman (KÚP), MUDr. Tomáš Páleníček, Ph.D. (NUDZ), JUDr. Ing. Marek Blažejovský, Ph.D. (Vysoká škola AMBIS), **Redakční rada:** **Redakce:** brig. gen. Mgr. Jakub Frydrych (NPC SKPV PČR), plk. JUDr. Břetislav Brejcha (NPC SKPV PČR), plk. Mgr. Miroslav Hrachovec (NPC SKPV PČR), Ing. Martin Kuchař, Ph.D. (VŠCHT Praha a NPC SKPV PČR), Ing. Petr Kočí (NPC SKPV PČR), Mgr. Karel Lehmert, Ph.D. (CBRN VAKOS XT), kpt. Ing. Martin Látal (CPJ), doc. PhDr. Miroslav Nožina, Ph.D. (Ústav mezinárodních vztahů Praha), Mgr. Jaroslav Šejvl (Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze), **Vedoucí redakce:** kpt. Bc. Petr Procházka (NPC SKPV PČR), **Grafické zpracování:** Iva Holbová, **Jazyková korektura:** Mgr. Michaela Macháčová, **Vydavatel:** Policie České republiky, Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování, **Tiskne:** Tiskárna MV, s. p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4, **Předplatné a distribuce:** A.L.L. production, s.r.o., P.O.Box 732, 111 21 Praha 1, tel.: 840 30 60 90, e-mail: bulletin@predplatne.cz, **Předplatné a distribuce do zahraničí:** MediaCall, s.r.o., Vídeňská 995/63, 639 00 Brno, tel.: 532 165 165, e-mail: export@mediacall.cz, www.predplatnedozahranici.cz, **Cena jednoho čísla: 80 Kč (vychází 4x ročně), Cena za roční předplatné: 320 Kč** (Cena je uvedena včetně DPH a poštovného), **Adresa pro zasílání příspěvků:** Policejní prezidium České republiky, poštovní příhrádka 62/NPC, 170 89 Praha 7, e-mail: petr.prochazka5@pcr.cz.

Za věcnou správnost příspěvků ručí autor. Příspěvky podléhají recenznímu řízení. Nevyžádané příspěvky nevracíme. Přetisk či jiná reprodukce obsahu je povolena pouze s písemným souhlasem redakce. Podávání novinových zásilek povolila: Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha, č.j.:6119/96 ze dne 15. 10. 1996, **Povoleno MK ČR – 7834, ISSN 1211-8834.**
Foto na titulní stránce:VAKOS XT.

Editor-in-Chief: Petr Procházka, **Editors:** Jakub Frydrych, Břetislav Brejcha, Miroslav Hrachovec, Martin Kuchař, Petr Kočí, Karel Lehmert, Martin Látal, Miroslav Nožina, Jaroslav Šejvl, **Board of Science:** Jiří Straus (head), Karel Ventura, Michael Roman, Tomáš Páleníček, Marek Blažejovský, **Graphic Editor:** Iva Holbová, **Text Correction:** Michaela Macháčová, **Publisher:** Police of the Czech Republic, National Drug Enforcement Agency of the Service of Criminal Police landline: 840 30 60 90, e-mail: bulletin@predplatne.cz, www.predplatne.cz, **Overseas Subscription & Distribution:** MediaCall, s.r.o., Vídeňská 995/63, 639 00 Brno, Czech Republic; landline: 532 165 165, email: export@mediacall.cz, www.predplatnedozahranici.cz, **Print:** Ministry of Interior Prints, P. O. Box 10, Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4, Printed quarterly. **Manuscript Submission:** Police Presidium of the Czech Republic, P. O. Box 62/NPC, 170 89 Prague 7, Czech Republic; e-mail: petr.prochazka5@pcr.cz.

Authors themselves are responsible for factual correctness. All papers are subject to peer review process. Unsolicited contributions will not be refunded. All rights reserved. No part may be reproduced in any form without the express written permission of the Editorial Board. Neither the author nor the publisher assumes any responsibility for the use or misuse of information contained in this magazine.

Distribution allowed by the Czech Post no. 6119/96 (10/15/96), Ministry of Culture Permission no. 7834, ISSN 1211-8834.

OBSAH:

NELEGÁLNÍ OBCHOD S DROGAMI V ROCE 2017 ILLEGAL DRUGS MARKET IN 2017 <i>Barbora Kudláčková</i>	3
CARFENTANIL – NEJSILNĚJŠÍ ZNÁMÝ OPIOID CAFENTANIL – STRONGEST KNOWN OPIOID <i>Ladislav Hess</i>	7
KOMUNÁLNÍ ODPADNÍ VODA JAKO DIAGNOSTICKÉ MEDIUM MUNICIPAL WASTEWATER AS DIAGNOSTIC MEDIUM <i>Věra Očenášková</i>	14
UNIKÁTNÍ SANACE OBJEKTU KONTAMINOVANÉHO METAMFETAMINEM UNIQUE REMEDIATION OF THE METAMFETAMIN CONTAMINATED OBJECT <i>Karel Lehmert</i>	18
PROBLEMATIKA METAMFETAMÍNU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE A V STREDOEURÓPSKOM PRIESTORE METHAMPHETAMINE PROBLEMATICS IN SLOVAK REPUBLIC AND MIDDLE EUROPE AREA <i>Tomáš Jakabovič</i>	22
VYUŽITÍ ŘEČOVÝCH TECHNOLOGIÍ PRO ROZPOZNÁNÍ ŘEČNÍKA PRO KRIMINALISTICKÉ ÚČELY FORENSICSPEECH TECHNOLOGIES FOR ORATOR RECOGNITION <i>Marek Slavík, Radim Kudla, Petr Schwarz</i>	27
SPRÁVA A PRODEJ ZAJIŠTĚNÉHO MAJETKU V TRESTNÍM ŘÍZENÍ ADMINISTRATION AND SALE OF REINSURED PROPERTY IN CRIMINAL PROCEEDINGS <i>Robert Knobloch</i>	32
HOANG. S. H. A JEHO TAJEMNÁ KOMNATA HOANG. S. H. AND THE CHAMBER OF SECRET <i>Petr Pavlis</i>	36
LIMITY PRO TESTOVÁNÍ DĚTÍ PŘI DŮVODNÉM POZDŘENÍ NA OVLIVNĚNÍ NÁVYKOVOU LÁTKOU VE ŠKOLE A ŠKOLSKÉM PROSTŘEDÍ PUPILS TESTING LIMITS FOR SUBSTANTIAL CONCERN OF DRUG INFLUENCE IN SCHOOL ENVIRONMENT <i>Jaroslav Šejvl</i>	41
SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST PIVOVARŮ SOCIAL RESPONSIBILITY OF BREWERIES <i>Radka Černá</i>	46

Úvodník

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

nelegální drogové trhy procházejí v posledních letech významnými změnami. Kromě tradičních produkčních a distribučních schémat, do kterých zejména v oblasti stimulancií a opioidů stále častěji promlouvají syntetické analogy konvenčních drog, vzrůstají rizika spojená s novými psychoaktivními substancemi, význam skrytého i otevřeného internetu i kryptoměn. V celosvětovém kontextu narůstá objem nelegálního obchodu s psychoaktivními léčivými, včetně generik a padělků.

V českém kontextu bilanční data za rok 2017 ukazují, že produkce metamfetaminu i velkoobjemové pěstování konopí zdaleka nemá tendenci kulminovat, naopak zejména produkce částečně či zcela určená na export v průběhu let zřetelně posiluje. Odhalováním velkoobjemových laboratoří sílí i potřeba vyjasnění environmentálních souvislostí odpovědnosti za sanaci reziduí nelegální výroby, zejména se zřetelem ke kontaminaci objektů a podzemních vod.

Kaleidoskop témat, které jsme pro vás v tomto čísle připravili, má ambici informovat, nabídnout jiný úhel pohledu či prohloubit vaše povědomí o daných tématech. Doufáme, že tematický výběr článků i jejich pestrost oceníte. Příjemné jarní dny.

*brig. gen. Mgr. Jakub Frydrych
ředitel NPC SKPV PČR*

Editorial

Dear readers,

Illicit narco markets go through important changes in past years. Increasing risks of new psychoactive substances, importance of dark and open internet, as well as cryptocurrencies, have related to traditional production and distribution schemes with often more involved synthetic analogues of conventional drugs particularly in field of stimulants and opioids. The Volume of illegal business with psychoactive medicines, including generics and counterfeits, increases in global context.

The Evaluation of 2017 data, in Czech context, demonstrates no tendency to culminate in production of metamphetamine and large-scale cannabis production, but especially production intended for export clearly strengthen. Revealing large-scale laboratories brings also necessity of clarification of environmental connections and responsibility for remediation of buildings and groundwater by the residual contamination after illicit production of narcotics.

Kaleidoscope of topics, prepared for you inside current issue, has the ambition to inform, to offer different point of view or to make your knowledge about those topics deeper. We do hope you will appreciate thematic selection of articles and their diversity. Wish nice spring days to all of you.

*Brigadier General Jakub Frydrych, MSc.
Director of National Drug HQ*

NELEGÁLNÍ OBCHOD S DROGAMI V ROCE 2017

BARBORA KUDLÁČKOVÁ

National Drug HQ Criminal Police and Investigation Service, Czech Republic

Klíčová slova:

nelegální obchod s drogami; drogová kriminalita; nelegální drogy; výroba drog; metamfetamin; pěstírna konopí; prekursory drog; nové psychoaktivní látky; léky a léčiva

Abstrakt:

Národní protidrogová centrála každoročně shrnuje situaci v oblasti drog na území České republiky z pohledu orgánů vymáhajících právo ve své výroční zprávě. Zaměřuje se na zásadní vývojové trendy v oblasti nelegální výroby a obchodu s omamnými a psychotropními látkami a jedy a na míru angažovanosti jednotlivých organizovaných zločineckých uskupení, která jsou do této trestné činnosti zapojena. Snaží se také nastínit možný vývoj drogové scény v České republice a rizika s ním spojená. Výroční zpráva je doplněna statistickými a kazuistickými daty, o která se popisovaný stav argumentačně opírá. Článek přináší shrnutí nejdůležitějších informací z Výroční zprávy NPC za rok 2017.

*kpt. Mgr. Barbora Kudláčková, e-mail: barbora.kudlackova@pcr.cz
Policejní prezidium ČR, poštovní schránka 62/NPC, 170 89 Praha 7*

Keywords:

illegal drug trafficking; drug-related crime; illegal drugs; drug production; methamphetamine; cannabis plantations; drug precursors; new psychoactive substances; drugs and medicines

Abstract:

National Drug Headquarters annually summarizes drug situation in the Czech Republic from the perspective of law enforcement agencies in its Annual Report. It focuses on major trends in illegal production and trade of narcotics, psychotropic substances and poisons and on level of engagement among various organized criminal groups involved. The Annual Report also describes possible development of drug scene in the Czech Republic and the associated risks, supplemented by statistics and case studies. The article provides summary of the most important information from the NDHQ Annual Report 2017.

CARFENTANIL – NEJSILNĚJŠÍ ZNÁMÝ OPIOID

LADISLAV HESS

Institute for Clinical and Experimental Medicine, Prague, Czech Republic

Klíčová slova:

carfentanil; imobilizace zvířat; analgosedace; netradiční způsoby aplikace; droga; NLW

Abstrakt:

Carfentanil je nejsilnější známý opioid syntetizovaný v polovině 70. let, až 10 000x analgeticky silnější než morfin. Vzhledem k enormně silnému účinku a pevné vazbě na opioidní receptory se v humánní medicíně nepoužívá. Hodí se však výborně při studiích interakce opioidů se svým receptorem. Je používán ve Spojených státech k imobilizaci různých druhů zvířat – slona, nosorožce, kopytníků v přírodních rezervacích. V Evropě je pak používán další ultrapotentní derivát opioidů, etorfin. Účinky carfentanilu jsou shodné s účinky ostatních opioidů. V roce 1984 jsme získali vzorek carfentanilu. Testovali jsme ho na potkanech, opicích makak rhesus, psech, paviánu plástíkovém a zvířatech pražské ZOO (lidoopi, antilopy). V pilotní studii jsme studovali vliv carfentanilu intramuskulárně a nazálně u dobrovolníků na chování a základní kardiopulsační parametry. Carfentanil je v současné době velmi nebezpečnou drogou v kombinaci s heroinem. Byl také použit s remifentanilem ve formě aerosolu při osvobozování rukojmích ruskými speciálními policejními silami v divadle Dubrovka v roce 2002.

Keywords:

Carfentanil – animal immobilisation; human analgosedation; non-traditional ways of application; carfentanil as a drug; carfentanil as NLW

Abstract:

Carfentanil is the strongest known opioid (10 000x powerful than morphine) synthesized in mid-70s of 20th century. It is not used in humane medicine due to enormous power of effect and strong binding to opioid receptors. However, it is perfectly suited for studies of opioid interaction with its receptor. In United States it is used to immobilize different species of big animals, especially in nature. In Europe another ultrapotent opioid derivative is used – etorphine. The effects of carfentanil are the same as effects of other opioids. In 1984 we acquired sample of carfentanil that was tested on rats, rhesus monkeys, dogs, hamadryas baboons and animals in the Prague ZOO (hominides, antelopes etc.). In a pilot study we evaluated the effect of carfentanil administered intramuscularly and nasally to volunteers on their behaviour and basic cardiorespiratory parameters. The substance is currently very dangerous drug in combination with heroin. Together with remifentanil in aerosol formulation it was used during the release of hostages by Russian special police units in the Dubrovka Theatre in 2002.

KOMUNÁLNÍ ODPADNÍ VODA JAKO DIAGNOSTICKÉ MEDIUM

VĚRA OČENÁŠKOVÁ

T. G. Masaryk Water Research Institute, Public Research Institution Prag, Czech Republic

Klíčová slova:

epidemiologie odpadních vod; odpadní vody; alkohol; drogy; léčiva; nikotin; ftaláty; rezidua pesticidů; biomarkery

Abstrakt:

Příspěvek nastiňuje možnosti využití epidemiologického přístupu k analýze komunálních odpadních vod k monitoringu životního stylu obyvatelstva, stravovacích návyků, dopadů stavu životního prostředí na člověka, hodnocení zdravotního stavu populace a sledování spotřeby nezákonných drog a dalších látek v monitorované populaci. Jeho cílem je upozornit na potřebu věnovat se tomuto vědnímu oboru více i v České republice.

Ing. Věra Očenášková, e-mail: vera.ocenaskova@vuv.cz

Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce, Podbabská 2582/30,
160 00 Praha 6

Keywords:

wastewater-based epidemiology; wastewater; alcohol; illicit drugs; pharmaceuticals; nicotine; phthalats; pesticide residues; biomarkers

Abstract:

The paper outlines possibilities of epidemiological approach used to analysis of municipal wastewater to monitor lifestyle of population, dietary habits, environmental impacts on humans, assessment of the state of health of population and monitoring consumption of illicit drugs and other substances in monitored population. It draws attention to this scientific field also in the Czech Republic.

UNIKÁTNÍ SANACE OBJEKTU KONTAMINOVANÉHO METAMFETAMINEM

KAREL LEHMERT

CBRNe Forensic Sampling Laboratory – VAKOS XT, Prague, Czech Republic

Klíčová slova:

metamfetamin; sanace; dekontaminace

Abstrakt:

První případ sanace stavby zasažené metamfetaminem rozptýleným do ovzduší z nelegální laboratoře na jeho výrobu byl realizován v dubnu 2018 v Křižanově. Původní vysoké hodnoty metamfetaminu zachycené ve vzorcích až do hloubky 10 cm od povrchu omítky se podařilo experimentální metodou snížit pod detekční limit 0,5 ng/g. V praxi tak bylo demonstrováno, že lze efektivně dekontaminovat i stavbu (zde zdravotní středisko) za plného provozu.

Corresponding author:

Karel Lehmert, Ph.D.; e-mail: lehmert@cbrn.cz

Odběrová laboratoř CBRNe – VAKOS XT a.s., Pernerova 28a, 186 00 Praha 8

Keywords:

methamphetamine; remediation; clandestine laboratory

Abstract:

First ever Czech case of remediation building contaminated by methamphetamine aerosol distributed by the clandestine laboratory nearly 50 metres away was realized in Krizanov in April 2018. Originally high levels of methamphetamine deposited even in depth of 10 cm were reduced experimentally to detection limit 0,5 ng/g. Practically was demonstrated how to efficiently remediate building (local health centre) even in full operation.

PROBLEMATIKA METAMFETAMÍNU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE A V STREDOEURÓPSKOM PRIESTORE

TOMÁŠ JAKABOVIČ

National Drug Enforcement Unit National Crime Agency, The Slovak Republic

Kľúčová slova:

Organizovaný zločin; drogová scéna; metamfetamín; heroín; drogový prekurzor

Abstrakt:

Príspevok je zameraný na stav a vývoj drogovej scény na území Slovenskej republiky po rozdelení Československa, otvorení hraníc, so zameraním na heroínovú epidémiu v 90. rokoch, ktorá postupne ustúpila najzávažnejšiemu problému súčasnej drogovej scény na území Slovenskej republiky – metamfetamínu. V príspevku sú zanalyzované faktory majúce najväčší podiel na rozšírení metamfetamínu z pohľadu Národnej protidrogovej jednotky.

*mjr. JUDr. Mgr. Tomáš Jakabovič, e-mail: tomas.jakabovic@minv.sk
Národná protidrogová jednotka Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, Pribinova 2,
812 72 Bratislava
Externý doktorand Akadémie Policajného zboru v Bratislave, Sklabinská 1, 835 17, Bratislava*

Keywords:

Organised Crime; drug scene; methamphetamine; heroin; drug precursors

Abstract:

The contribution is focused on the state and development of the drug scene in the territory of the Slovak Republic after the dividing of Czechoslovakia, the opening of borders, focusing on the heroin epidemic in the 90s, which gradually resolved the most serious problem of the current drug scene in the Slovak Republic - methamphetamine. The contribution analyzes the factors that have the largest share of methamphetamine enlargement from the point of view of the National Drug Enforcement Unit.

VYUŽITÍ ŘEČOVÝCH TECHNOLOGIÍ PRO ROZPOZNÁNÍ ŘEČNÍKA PRO KRIMINALISTICKÉ ÚČELY

MAREK SLAVÍK^a, RADIM KUDLA^a, PETR SCHWARZ^a

^a Phonexia s.r.o., Brno, Czech Republic

Klíčová slova:

rozpoznání řečníka; řečové technologie; software; hlas; analýza; automatizace; legální odposlechy; audio nahrávky

Abstrakt:

Článek popisuje, jakým způsobem mohou řečové technologie napomáhat kriminalistické praxi a vyšetřování. Součástí článku je stručné technické představení softwaru pro rozpoznání řečníka, popis kontroly vstupních audio nahrávek, způsob interpretace výsledků, vyhodnocení chybovosti systému a diskuze nad přínosy a omezeními této technologie.

** Corresponding author:*

Ing. Radim Kudla, radim.kudla@phonexia.com

Phonexia s.r.o., Chaloupkova 3002/1a, 612 00 Brno

Keywords:

speaker recognition; speech technologies; software; voice; analysis; automation; legal interception; audio recordings

Abstract:

This article describes how speech technologies may assist to criminal investigation through its forensic analysis. Brief introduction to speaker recognition software describes input audio recordings evaluation, interpretation of results, error rate evaluation of the system and discussion about benefits and limitations of the technology.

SPRÁVA A PRODEJ ZAJIŠTĚNÉHO MAJETKU V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

ALENA JANATKOVÁ

National Drug HQ Criminal Police and Investigation Service, Czech Republic

Klíčová slova:

finanční šetření; zajišťování výnosů z trestné činnosti; efektivní správa a prodej zajištěného majetku

Abstrakt:

Správa majetku zajištěného v trestním řízení představuje v současné době důležitou a nedílnou část trestního řízení. Je věnována velká pozornost tomu, aby tato správa byla efektivní a majetek zbytečně neztrácel na své hodnotě.

Keywords:

financial investigation; seizing spoils of crime; effective management; disposal of seized assets

Abstract:

Administration of property seized in criminal proceedings currently represents an important and integral part of the criminal proceedings. Great attention is paid to the fact this administration would be effective, and property unnecessarily would not lose its value. This article introduces new possibilities for administration and care of property seized in criminal proceedings. Presents newly created department of the Ministry of Interior of the Czech Republic - Secured Assets Centre (CenŽa) and its functioning in the system of sale of property seized in criminal proceedings. It also describes specific cases of cooperation between the National Drug Headquarters and CenŽa in sale of vehicles seized during investigation of drug crimes.

HOANG. S. H. A JEHO TAJEMNÁ KOMNATA

PETR PAVLIS

National Drug HQ Criminal Police and Investigation Service, Czech Republic

Klíčová slova:

metamfetamin; varna; vaříč; cirrus; policie; místní příslušnost

Abstrakt:

Kazuistika se zabývá najímáním vietnamských osob k samotné výrobě metamfetaminu. Vystihuje mentalitu těchto lidí, kteří svou schopnost a know-how v tomto odvětví vnímají pouze jako jakoukoliv jinou službu, po které je poptávka. Nechtějí a neuvědomují si důsledky své činnosti. Dále poukazuje na intenzivní zkvalitňování se vietnamské komunity při konspiraci trestné činnosti. V samotném konci je nastíněn problém místní příslušnosti, při dynamických změnách míst, kde je trestná činnost páchána.

*pplk. Ing. Petr Pavlis, e-mail: petr.pavlis@pcr.cz
Policejní prezidium ČR, poštovní schránka 62/NPC, 170 89 Praha 7*

Keywords:

methamphetamin; lab; cook; cirrus; police departement; local jurisdiction

Abstract:

The case study describes a recruitment of Vietnamese for implementation of metamphetamine cook. It captures a view on mentality of this people, with their ability and know-how in this branch perceived only like in any other job, which is demanding. They do not to want and do not sense the consequences of their activity. Nevertheless, it shows concentrated improvement of Vietnamese community in conspiracy. At the end expressed problem points on local jurisdiction in cases with dynamic changes of the place of crime, where metamphetamine is cooked.

LIMITY PRO TESTOVÁNÍ DĚTÍ PŘI DŮVODNÉM PODEZŘENÍ NA OVLIVNĚNÍ NÁVYKOVOU LÁTKOU VE ŠKOLE A ŠKOLSKÉM PROSTŘEDÍ

JAROSLAV ŠEJVL

Department of Addictology, First Faculty of Medicine Charles University, Czech Republic

Klíčová slova:

návyková látka; testování; škola; školské prostředí; žák; student

Abstrakt:

Východiska: Užívání návykových látek dětmi je oblastí, která významným způsobem zasahuje do práv a povinností všech subjektů, které na výchově dětí podílejí. Mezi dva základní subjekty patří zákonní zástupci a školy/školská zařízení. Možnost identifikace, zda dítě užívá návykové látky, může být prvním krokem vedoucím k nápravě/změně výchovného procesu a i krokem vedoucím ke snižování rizik nezdravého životního přístupu a případné nápravě.

Cíl: Článek předkládá stručnou analýzu právního stavu po rekodifikaci části správního práva, která se zabývá problematikou orientačního testování při podezření na ovlivnění návykovou látkou. Předkládá bazální analýzu de lege lata se zaměřením na oblast školského prostředí.

Metoda: Byla použita obsahová kvalitativní analýza fixovaných právních dokumentů, které byly sestaveny podle vzájemného tematického vztahu v kontextu dané problematiky.

Výsledky: Právní stav v současné době explicitně neupravuje oblast testování dětí při podezření na ovlivnění návykovou látkou ve škole nebo školském prostředí. Musíme vycházet z nejbližší právní úpravy, která zcela přesně vymezuje subjekty, které jsou oprávněny vyzvat k testování a následně testování provést.

Závěr: Platná právní úprava neumožňuje pedagogovi/pedagogickému pracovníkovi v běžném provozu školy nebo školského zařízení testovat děti při důvodném podezření na ovlivnění návykovou látkou.

Keywords:

addictive substance; testing; school; school environment; schoolchild; student

Abstract:

Background: Children's use of addictive substances is an area that significantly affects the rights and obligations of all subjects involved in upbringing of children. Two basic bodies include statutory representatives and schools/school facilities. The possibility of identification whether a child is using addictive substances may be the first step leading to the correction/change of educational process and a step towards reducing the risks of unhealthy living and eventual recovery.

Objective: The article presents the brief analysis of the legal status after recodification of a part of the Administrative Law, which deals with issue of presumptive testing when influence by the addictive substance is suspected. It presents basic analysis of de lege lata with focus on school environment.

Method: Content qualitative analysis of fixed legal documents was used, which was compiled according to the mutual thematic relation in context of given issue.

Results: Legal status currently does not explicitly address area of testing schoolchildren when they are suspected of having an addictive substance as school or school environment. We need to come up with the closest legal regulation that precisely defines the entities entitled to call for testing and then perform testing itself.

Conclusion: The current legal regulation does not allow educator/pedagogical staff to test schoolchildren in normal school operation when there is a reasonable suspicion of having an addictive substance.

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST PIVOVARŮ

RADKA ČERNÁ

Czech Beer and Malt Association Prague, Czech Republic

Klíčová slova:

ČSPS; Český svaz pivovarů a sladoven; „Řídím, piju nealko pivo“; „Člověče, nezlob se!“; „Respektuj 18!“

Abstrakt:

Český svaz pivovarů a sladoven (ČSPS), ale i jednotlivé pivovary v ČR, jsou si vědomy odpovědnosti, kterou mají vůči společnosti ve vztahu k zodpovědné konzumaci piva. Zejména se to týká rizikových skupin, jako jsou řidiči a děti a mladiství. Podle statistik má v Česku sedm z deseti dětí zkušenost s alkoholem již před 13. rokem života a na silnici každoročně umírá několik desítek lidí při nehodách, kde byl u viníka zjištěn alkohol v krvi.

Radka Černá, e-mail: radka.cerna@cspas.cz
Český svaz pivovarů a sladoven, Lipová 15, 120 44 Praha 2

Keywords:

Czech Beer and Malt Association (ČSPS); “I am driving; I drink non-alcoholic beer (Řídím, piju nealko pivo)” project; “Sorry, man (Člověče, nezlob se!) project”; Respect the age of 18! (Respektuj 18!)” project

Abstract:

Czech Beer and Malt Association (ČSPS) and individual breweries in the Czech Republic are aware of the responsibility that they have towards the society in respect of a responsible consumption of beer. This primarily involves risk groups such as drivers, children and adolescents. Statistics show that 7 out of 10 children in the Czech Republic have experience with drinking of alcohol already before the age of 13 and several dozens of people die in road accidents each year where the culprit of the accident had alcohol in blood.

**FUTURE
FORCES
FORUM**

**Mezinárodní platforma
pro trendy a technologie
v obraně a bezpečnosti**

17. - 19. října 2018
PVA EXPO PRAHA

- Mezinárodní výstava Future Forces – statické a dynamické ukázky
- World CBRN & Medical Congress
- Future Forces Individual Systems Congress
- Logistics Capability Conference
- Multi-domain Advanced Robotic Systems Conference
- Geospatial, Hydrometeorological & GNSS Conference
- NATO EOD COE Integration of the Exoskeleton in the Battlefield Workshop
- NATO MILMED COE Concept Development & Experimentation Workshop
- NATO M&S COE Modelling & Simulation for Autonomous Systems Conference
- Workshop on Applied Modelling & Simulation
- Future of Cyber – Smart Cyber Defence Workshops & Live Hacking Zone
- Biometrics Conference
- Oficiální zasedání pracovních skupin (NATO, EDA)

Ministerstvo obrany

POD ZÁŠTITOU

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

www.future-forces-forum.org

DRUGS & FORENSICS BULLETIN

HOANG. S. H.
A JEHO TAJEMNÁ
KOMNATA

SPRÁVA A PRODEJ
ZAJIŠTĚNÉHO MAJETKU
V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

SPOLEČENSKÁ
ODPOVĚDNOST
PIVOVARŮ

PROBLEMATIKA METAMFETAMÍNU V SLOVENSKEJ
REPUBLIKE A V STREDOEURÓPSKOM PRIESTORE

VYUŽITÍ ŘEČOVÝCH TECHNOLOGIÍ PRO ROZPOZNÁNÍ
ŘEČNÍKA PRO KRIMINALISTICKÉ ÚČELY

LIMITY PRO TESTOVÁNÍ DĚTÍ PŘI DŮVODNÉM PODEZŘENÍ
NA OVLIVNĚNÍ NÁVYKOVOU LÁTKOU VE ŠKOLE
A ŠKOLSKÉM PROSTŘEDÍ

PŘÍLOHA ČASOPISU

BULLETIN NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY

POVÍDKY Z LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

17. TUŠENÍ – Vladimír Kolár

„Já jsem Fialová. Moc děkuji, pane profesore, za všechno, co pro našeho Standu děláte.“

Podobné pochvalné výroky na třídní schůzce nejsou dnes sice docela běžné, ale vyskytují se.

I tak mě tvrzení poněkud znejistilo. Stanislav Fiala není zrovna student, který by mě obzvlášť zaujal. Je uzavřený, když jsem si s ním při jakési příležitosti podával ruku, bylo to, jako když se dotýkáte leklé ryby. Vlhká a studená, neznatelný stisk, ruka nevyjadřovala nic, co by nějak charakterizovalo člověka, kterého jsem měl před sebou. Je to mladík zvláštní, pořád jakoby upocený. Když je vyvolán, je jeho výkon nepřijemný, nesnadno stravitelný, radši ho rychle posadím, než trpět jeho nejistotou, vystrašeností a koukat, jak se mu potem rychle promočí košile, zplihnou mokré vlasy. Při řeči ztěžka oddychuje, překotně vyráží neuspořádané věty, vypadá, že se každou chvíli skácí k zemi.

„Děkuji,“ říká mu. „Nejste nějak nemocný? Neberete léky?“

Něco zamumlá. Zní to, jako že je úplně v pořádku. Jde si sednout do lavice, sklopí zrak a už o mě nejeví zájem. A tak to s ním je snad pokaždé. Student, který pro učitele není ničím zajímavý.

„Opravdu, pane profesore, moc vám za všechno děkuji,“ vytrhne mne ze zamyšlení paní Fialová.

„Když já nevím, co myslíte. Já se k němu chovám jako ke každému jinému. Nic mimořádného jsem pro něho neudělal.“

„Já vím, pane profesore, jste skromný, nechcete o tom mluvit. Ale jsem moc ráda, že jste se se Staníkem tak sprátelili, že se setkáváte i po škole a že si spolu povídáte, jako třeba, když jste se spolu procházeli na náplavce u Vltavy. Je takový nejistý v životě, moc mu svými radami pomáháte. Je šťastný, že jste si ho tak oblíbil.“

Samozřejmě si občas, v tramvaji, metru, nebo když je potkám v kině či divadle, se studenty rád popovídám. Přiznám se i k tomu, že někteří jsou mi sympatičtí a blízcí svými představami, názory, způsobem myšlení a třeba i svými sny o budoucnosti. Stanislav Fiala k nim ovšem nepatří. Neumím si vůbec představit naši vzájemnou komunikaci, je tady bariéra, která je v tom chlapci, nikoli ve mně. Že bych se s ním mohl seznámit, a dokonce takhle intimně, to si vůbec nedovedu představit.

„Paní Fialová, já znám Standu jen ze školy, náš vztah je jen vztah učitele a žáka, mimo školu jsem se s ním nikdy nesešel. Jestli vám to říká, tak možná proto, že si potřebuje kompenzovat svou osamělost, myslím, že ve třídě se s nikým nepřátelí. Tak si tenhle vztah vymyslel.“

„Dobře, pane profesore, já vás chápu, že to nemůžete veřejně připustit, blízké přátelství profesora a studenta nemusí být pro někoho košer, někdo by z toho mohl vyrobiť špatnost, ale my se Staníkem to tak nevidíme, prosím vás, pomáhejte mu dál.“

Byl jsem znechucen a rychle jsem hovor s paní Fialovou ukončil. Uložil jsem si, že si s Fialou hned zítra o jeho podivných fantaziích promluví. Když jsem ho ale ve třídě měl před očima, zájem debatovat s ním mě rychle přešel. Něco na něm mi hluboce vadilo, nevěděl jsem co.

Zato mě o přestávce oslovila studentka Věrka, že chce se mnou mluvit.

„Moje máma, pane profesore,“ přistoupí rychle k věci, „seděla včera na schůzce vedle Standovy mámy a slyšela, co vám povídala. Tak se mě na to ptala a já jí řekla, že to jsou nesmysly, jeho fantazie. Co s tím budete dělat?“

„A co s tím můžu dělat, vždyť jsou to výmysly. Popravdě nevím, co s tím. A co třída? Nemůžete mu nějak pomoci? Je sám, z toho to přece všechno vyplývá.“

Věrka se usměje.

„Já mu těžko pomůžu, i kdybych chtěla. Na holky on není.

To jste nevěděl, pane profesore? Právě proto vám to říkám, aby vás třeba nedostal do průseru, promiňte průšvihy.“

„A sakra,“ vyklouzne mi z úst. „Děkuju vám, Věrko. Uvidíme, co s tím.“

Večer jsem doma opravoval slohové práce. Studenti měli napsat fejeton o zážitcích v hromadné dopravě. Fialův fejeton jsem četl několikrát, pořád jsem se s ním nějak nedokázal srovnat. Ne, že by práce nebyla dobře napsaná, právě naopak. Prozrazovala stylistickou obratnost, nápaditost v použití výrazových prostředků, něco naprosto nepodobné jeho ústnímu projevu, když je před třídou zkoušen. Práce zcela bez chyb, normálně by byla za výbornou, ale nechtěl jsem ji studentovi dát. Byla totiž plná nenávisti, vše bylo popsáno v nejčernějších barvách, autorovi bylo „na zvracení“, jak lidé kolem něho „strašlivě smrděli“ potem i souložemi, nemytostí, všichni se mu jevíli jako „prasata“, všude viděl chlípnost, pořád se na něho někdo mačkal, v tlačenci cítil tvrdost penisů a vlhkost vagin. Řidiči byli vykresleni jako zlostní, vztekli a zlí lidé, plní neochoty a sprostoty. Cestování bylo přiblíženo jako vrcholné utrpení. Neseděl mi Fialův slovník, byly to výrazy, které se žánrově nehodí. A tak dále...

V nejbližší hodině slohu jsem nechal přečíst nejlepší práce, vyvolával jsem jen autory s jedničkou, a tak se nedostalo na Fialu oznámkovaného dvojkou. Ani jsem nestál o to, aby se četla.

On však najednou zvedl ruku. Bylo pro něho namáhavé vymáchnout se svou trhanou mluvou, ale všichni jsme pochopili, že chce přečíst svou práci. Vyčetl mi, že dostal dvojku a řekl, že si myslí, že jeho fejeton byl stejně dobrý, možná lepší, než které se před třídou četly.

„Víte, Stando, já práci ohodnotil příznivou známkou za styl a pravopis. Ale nezlobte se, fejeton si takhle nepředstavuji. Mělo by v něm být více pohody, sluníčka, nějak jsem nemohl strávit ty strašně temné tóny.“

Fiala rychle otevřel jakousi příručku a celkem plynule z ní čte: „Fejeton je útvar stylu publicistického a uměleckého. Spojuje se v něm konkrétní událost s fantazií. Předkládá drobná aktuální témata všedního dne v novém světle. Je zpracován ironickým nebo humorným tónem. Dává si za cíl kritikou jevu vyvolat reakci u čtenářů a věc napravit.“

Vítězoslavně se rozhledne po třídě.

„Můj fejeton všechno tohle má. Mám ho přečíst?“

„Jistě, pane kolego. Dostal jste mě. Známkou ještě jednou zvážím.“

Standa čte svou práci a třída ani nedutá. Ještě více se mi při hlasité četbě vyjevuje, kolik je v ní nenávisti, jak je autorův pohled černý a urážlivý. Vůči životu, vůči lidem. Znovu vytuším, že je sám, nešťastný, možná i nějak psychicky nemocný. Dočte a ve třídě je ticho jako v hrobě. Chci něco říct, vyzvat k diskusi, ale zazvonění mě předejde. V ohromené třídě se díky zvonku debata nekoná. Nedokážu posoudit, zda je to dobře, nebo špatně.

V příští hodině češtiny byl Fiala ještě výrazněji nesvůj než jindy. Víčka měl přivřená, jako by usínal, velice ztěžka dýchal, v tváři byl pobledlý, zase celý zmáčený potem, trochu to vypadalo jako kolaps, případně jako nezvládaná deprese.

Zastavil jsem se nad ním.

„Je vám něco, Stando? Udělalo se vám špatně?“

Nezřetelně zabrblá: „Trochu. Můžu jít na záchod?“

„Má vás někdo doprovodit?“

„Ne. To zvládnou.“

Za chvíli je zpátky. Odchod za potřebou ho viditelně oživil, ten přechod z těžké krize k normálu je nějak překotně rychlý, nepochopitelný. Vzpomněl jsem si na někdejší kolegyni, která při dlouhém sezení na poradě vždy postupně upadala do těžké

krize, když si ale na chvíli odskočila a vrátila se, rychle zase roztávala, probouzela se k novému životu jako Šípková Růženka. Jako by povadlá květina náhle rozkvetla do plné krásy. Ale ta přece brala drogy, v krizi si vždycky musela šlehnout, aspoň se to o ní říkalo. Vzpomínka mě vyděsí, při výkladu látky nenápadně pozoruji Stanislava Fialu a zdá se mi, že to, co vidím, se navlas podobá tomu, co jsem kdysi zaznamenal u kolegyně.

O přestávce oslovím Fialovu třídní.

„Ten kluk se mi nějak nezdá. Ta jeho nestálost a rozmazanost, ty rychlé přechody z deprese do euforie, nějak tomu nerozumím. A ještě trpí vyhlášenými představami, úplně odtrženými od reálného života.“

„Pokud vím, pane kolego, Standa má zdravotní problémy. Podle jeho maminky bere silné léky, které mohou ovlivnit jeho psychiku...“

„A taky rozhodně jeho fyzicky,“ skočím jí do řeči.

„I to je možné,“ konstatuje kolegyně. „Je to s ním těžké, však jistě sám víte.“

„Můžeme vyloučit drogy?“ zeptám se opatrně.

„Ale pane kolego, to přece k němu nepasuje. Je naprosto nespolečenský, samotář, s nikým se nekamarádí, kde by k drogám přišel? Budou to ty léky. Na sto procent.“

Ještě jsem se zeptal Vládi, studenta, se kterým jsem si dobře rozuměl a o kterém jsem měl jistotu, že zůstane diskretní.

„Těžko říct, pane profesore, tady o něm nikdo nic neví, do soukromí si nikoho nepustí, nestojí o něčí pomoc. Slyšel jsem, že to snad s někým táhne, snad s mužem, který je o dost starší, ale to bych vám asi vůbec neměl říkat, protože to není věc, kterou bych vám mohl sám potvrdit, já o tom dohromady nic nevím.“

Hned mě napadlo, že Standovy řeči o přátelství se mnou mají nejspíš podklad v tomto skutečném, ale utajovaném vztahu. Chtěl se mámě trochu svěřit, tak do příběhu zakomponoval mou osobu.

„Vládě, přece jenom jste s ním častěji. Třeba v tělocviku, ničeho jste si nevšimli?“

„Myslíte vpichy? Nevím, nic o tom nevím, Fiala do tělocviku nechodí. Je osvobozen.“

„Aha. A jak jste vlastně přišel na to, že by mohl fetovat? Já jsem o tom nemluvil.“

„Já nevím.“ Vládě hodně zrudne v obličeji. „Jen mi to tak někdy připadá. Nejsem sám, komu to tak přijde.“

„Moc vám, Vládě, děkuju. A neztekejte se. Já ale netuším, jak by se mu dalo pomoci. Proto se s vámi radím.“

„Rozumím. Ta jeho slohovka byla tak nenávidná, plná zloby proti lidem. Sám bych se asi neodhodlal za ním jít.“

„Chápu. Ještě o tom popřemýšlím.“

Přiblížila se maturita a o studentu Fialovi jsem už moc nepřemýšlel. Koneckonců tady ve škole skončí, je mu devatenáct, se svým životem si bude muset poradit sám. My jsme se k jeho nitru nikdy nedostali. Nikdo z nás, ani učitelé, ani studenti.

Stanislav Fiala před maturitní komisí, to byl obtížně stravitelný zážitek. Začátek jeho vystoupení ještě působil docela přijatelně, ale jak ubíhal čas, procházel student nápadnou proměnou. Jeho projev těžce zápasil s dechem, pot doslova stříkal i mimo studentovo tělo, Standa se stále více propadal do deprese.

Předseda maturitní komise si všiml, že student není v pořádku.

„Jen zvolněte, chlapec, odpočiňte si. Ať nám tady nakonec nezkolabujete. Vždyť se nebojte, dost toho víte, přece vám nic nehrozí.“

Apel nic nepomohl, chlapcův stav se mi postupně jevil stále horší. Měl před sebou ještě další předměty a nikdo z nás neměl chuť toto nepříjemné setkání dál protahovat.

Předseda to rychle uťal: „To nám stačí. Jděte si odpočinout, doplňte tekutiny, myslím, že jste vypotil i tu docela poslední kapku. My jsme spokojeni, můžete jít.“

Podobně to probíhalo i v ostatních předmětech. Fiala „udělal“, všichni jsme byli rádi, že starost, co s „nepochopitelným“ studentem, od nás převezme někdo jiný. Koneckonců vystudoval prestižní střední školu a maturoval s docela slušným výsledkem. Rozhodně se před ním otevřely dobré perspektivy včetně studia na vysoké škole. Ale na pomaturitní setkání studentů a pozvaných učitelů Fiala nepřišel a ani později jsem o něm neměl žádné zprávy.

Asi dva roky nato jsem ho zahlédl za pultem v KFC, radši jsem rychle zmizel, s ohledem na něho mi připadlo nemístné se s ním setkat právě tady. Vždy jsem byl přesvědčen, že má na víc, moje přítomnost tady by se ho mohla dotknout. Aspoň tohle jsem si docela hloupě myslel.

Pár let nato jsem v bance vyřizoval půjčku. Čekal jsem na manažera, který se mnou měl věc probrat. S překvapením jsem zíral na pohledného mladého muže, kterým byl můj student Vládě. Přivítal mě nesmírně srdečně, pochopil jsem, že na mne vzpomíná v tom nejlepší duchu. Záležitost s hypotékou jsme projednali v pohodě a rychle.

Ale Vládě mi potřeboval svěřit i něco jiného.

„Pamatujete, pane profesore, na Standu Fialu? Představte si, že už není.“

Sdělení mi zmrazilo všechnu krev v těle.

„To je smutné. Byl moc nemocný, vidíte?“

I Vládě posmutněl. „On to o sobě někdy tvrdil, i jeho máma to vždycky říkala. Ale teď jsem od ní slyšel, že si sáhl na život. Prý z nešťastné lásky.“

„Ale to je přece možné,“ namítnu. „Byl hrozně nevyrovnaný, to mohl být docela dobře ten důvod.“

„Samá voda, pane profesore, samá voda. Standa se předváděl.“

„Myslíte léky?“

„Ne. Tvrdými drogami. Je to zaručené.“

Smutně kouká na můj otazník v očích.

„Pamatujete se, pane profesore, jak jsme o tom ještě ve škole spolu mluvili? Přece jsme to tušili. Ale nevěděli jsme, co s tím.“

„Tušili, ano tušili, to je to správné slovo.“

„Ale nikdo z nás by mu stejně nepomohl, nedá se pomáhat tomu, kdo o pomoc nestojí. Svěřím se vám, pane profesore, že jsem se tehdy po rozhovoru s vámi o to pokusil. Naprosté fiasko.“

Jen jsem smutně pokýval hlavou.

Ale Vládě ještě neskonal.

„Víte, pane profesore, o čem jsem dlouho přemýšlel? O tom, jestli to způsobily drogy, že byl takový, jaký byl? Anebo jestli drogy bral proto, že už byl takový? Že jeho zvláštní osobnost ho k nim přivedla?“

„A co když to všechno, Vládě, zavinila jeho nemoc? Snad byl opravdu nemocný. Ta ho poznamenala a nadměrné užívání léků ho přivedlo k drogám.“

Když jsme se loučili, stiskl jsem mu ruku.

„Škoda, že nebyl jako vy. Ale asi to nejde, každý má právo být jiný. To je v pořádku.“

A zároveň to je obrovská škoda. Jen tušení nestačí, to máte pravdu. Příště, když budu něco tušit...“

18. UŽ TĚ NECHCI VIDĚT – Klára Lopuchovská

Včera zas volala. Bylo to asi ve dvě v noci a matka si myslí, že nic nevím. Ale to je na velkém omylu, páč já spím jak na trní a probudí mě i ten nejmenší šustot, natož pak zvonění mobilu. Dokonce mám takovej pocit, že jsem byla vzhůru dřív

než naří. Když je to konečně vzbudilo, matka po tom telefonu hmátla a zvedla ho. „Haló?“ zeptala se rozespale a nejspíš chtěla obelhat sama sebe, poněvadž se zeptala: „Kdo volá?“ ačkoliv jí to muselo bejt vod začátku jasný, stejně jako mně

a tátovi. Na druhým konci moje sestra něco zavrčela, asi že je to ona. Vzápětí se ozval příval slov, který už jsem znala nazpaměť. „Prosím tě, přijedte mě vyzvednout,“ škemrala tak na 90 procent. „Je mi průměrně zle, vzala sem si velkou dávku. Už to nikdy neudělám, slibuju,“ úplně jsem ji slyšela. To už tady bylo tisíckrát. Ségra vždycky prosila, ať pro ni přijedou, většinou do nějaký zapadlý a hnusný narkomanský čtvrti daleko od našeho bytu. Slibovala přitom hory doly, že už bude sekat latinu, že nastoupí do protidrogového ústavu nebo kam. Obvykle pak tak dva tři dny prospala na gauči, a když se jí udělalo líp, zmizela. Zanechávala po sobě lístečky s otřepanejma frázema, ať se prej nezlobíme, že to nedokáže a tak podobně. Dělal se mi z toho všeho nanic. Normálně nás využívala a byla si toho moc dobře vědoma. Nevěděla jsem, jak moc dlouho jí na to rodiče ještě budou skákat. Jednou to muselo přijít. Po tom přívalu proseb a slibů máma normálně řekla něco jako: „Neboj se, holčičko, už jedeme.“ Jenže včera v noci ne. Pomyslný kalich přetekl a moje matka, moje matka, kterou jsem tak často vinila ze slabosti a neschopnosti říct ne, najednou vybuchla. „To si jako myslíš, že ti tady budeme dělat taxi službu, kdykoli se ti zamane?! Aby bylo jasno, už to stačilo! Dali jsme ti tolik šancí a ty jsi nás pokaždý zklamala a utekla. Za výchovu ses nám odvděčila akorát tím, že bereš drogy a paktuješ se s kdovíkým. Už nám nikdy nevolej, nechceme tě tady ani vidět!“ Nato se rozhostilo ticho, sestra byla zřejmě moc šokovaná, než aby cokoli řekla, a máma toho využila a zavěsila. Po chvilce jsem zaslechla harašení na záchodě a zvuk, jako když se otvírá mobil a došlo mi, že máma rozebírá svůj telefon a splachuje SIMku do hajzlíku, aby se jí ségra nemohla znova dovolat. Už nikdy. Bylo to poprvé v životě, kdy jsem na svou matku byla pyšná.

Dalších pár dní proběhlo celkem v normálu, když nepočítám to, že táta poprosil své šéfy o nový mobil, aby se nemohla dovolat ani jemu. Po třech dnech to ale začala zkoušet na mě. Nezvedala jsem to, jak jinak, ale bylo to k nevydržení. Volala tak pětkrát denně, až jsem z toho nakonec byla tak zoufalá, že jsem to na její dvanáctý pokus vzala. „Čau, proč pořád votravuješ?“ vyštěkla jsem, aby bylo jasné, že v tomhle jí prostě pomáhat nehodlám. Jak jsem předpokládala, zvolila vyděračskou taktiku. „Ahoj, nebyla bych tak otravná, ale hrozně potřebuju pomoc. Kámoši se na mě vykašlali. Věř mi, tentokrát to myslím smrtelně vážně. Já vim, že sem to podělala, ale chci s tím přestat. Teďka už beru jen slabší věci, fakt. Řekni našim, že když pro mě dojedou, budu se léčit. Přece bys nenechala ségru ve štychu, že ne?“ Málem mě dostala, mrcha jedna. Měla jsem pro ni vždycky slabost. Naštěstí se mi v tu chvíli vybavilo, jak se moje máma musela určitě strašně překonávat, než řekla vlastnímu dítěti, že už ho nechce nikdy vidět. Pak jsem si uvědomila, jak nás využívala, a bylo mi jasné, že jí pomoc nemůžu. Ani nechci. Proto jsem se hodně nadechla a vypálila do telefonu: „Táhni do řitě.“

Naším jsem o hovoru se ségrou radši nic neřekla. Podruhé už se se mnou spojit nepokusila, což bylo jediný štěstí. Už jsem chápala, proč se máma tolikrát v noci zvedla a jela pro ni bůhvíkam. Najednou jsem už máminu podřizovačnou povahu tolik neodsuzovala, protože i pro mě bylo těžké říct ne, a to jsem byla „jenom“ její sestra.

Ve škole to poslední dobou nezvládám. Ani nevím, čím to je, možná tím, jak málo spím. Zdá se mi občas sny o ségře a to potom neusnu. Taky to zas asi nemůžu všechno hodit na ní, za

část totiž stoprocentně může moje dementní třída. Spolužačky jsou většinou krávy, a když náhodou ne, tak aspoň ze solidarity držej hubu. To jsem takhle onehdy přišla na záchody a divně to tam smrdělo. Ne tak, jako vždycky-protože u nás hajzly normálně smrděj jak prasklý potrubí v létě-ale jako kouř. Jenže ne cigaretové... Neudělala jsem ani dva kroky a bylo mi to jasné. Mariána. Nic jiného to být nemohlo a já jsem taky hnedka věděla, kdo ji hulí. O zeď se tam opíraly moje tři spolužačky-arcikrávy, Soňa, Sabina a Nikola. Jak mě zmerčily, hodily zlý oko a prošpikovaly mě pohledem. Nic neřikaly, ale taky nemusely – jenom jak se koukaly, tak bylo jasné, že mi sdělují: „Jestli jenom cekneš, zmalujeme ti držku, žeš to neviděla.“ Já jsem dělala, že nic a chystala se zalít do kabinky, když bouchly vchodové dveře a v nich stála další moje spolužačka neaž-taková-kráva Eva. Věděla jsem naprosto bezpečně, že by se k nim dobrovolně nikdy nepřidala, ale samo že neměla odvahu, aby to práskla. Byly to ony, kdo začal. „Hele Evčo, nedáš si taky šluka?“ zeptala se Sabina, velitelka arcikrav. Ona jen zavrtěla hlavou a chtěla je ignorovat, jenže to nešlo. „Ty seš ale posera,“ provokovala Nikola. „Počkej, až se Adam dozví, žeš neměla odvahu ochutnat. To se mu nebude líbit, on má rád holky, co si uměj užívat,“ nasadila tomu korunu Soňa, která zahrála na Evinu nejcitlivější strunku. Namakaněj, vypatlaněj a podle mě naprosto imbecilní kluk ze třídy jménem Adam. Že na něj Eva nemá, bylo všem od začátku jasné, páč on rád zmalovaný holky s velkejma výstřihama, co si to s váma rozdaj na potkání. Ten typ Eva není, prostě si nejspíš myslela, že když ochutná, tak v očích toho kretěna stoupne, nebo co. Tak k nim zkrátka přišla blíž, vzala od nich to svinstvo a... Nešlukla si, neměla na to čas. Mezitím jsem totiž pohotově zasáhla, vytrhla jí to z ruky a spláchla do hajzlu. Pak jsem vrazila Soně takovou facku, že se jí musely udelet hvězdičky před ksichtem, ty druhý dvě slízly o něco menší, ale bolet to taky muselo. „Vy si to svoje podělaný zdraví niče, jak chcete, krávy pitomý. Ale nabizet to holce, co do toho ještě nespádla, fuj, jste hovada,“ načež jsem se sebrala a šla to s klidem nahlásit. V tu chvíli se mi totiž před očima objevila sestra. Přišla k tomu ve škole, kde jinde. A taky nejdřív nechtěla, jenže nakonec neodolala. Co z ní zbylo, jsem věděla až moc dobře. Smažka, která neví co je za den, všechny využívá a krade, aby měla na fet. Začalo to úplně stejně-mariánou-a skončilo, no nevím přesně čím, ale trávou rozhodně ne. Třída mě teďka samozřejmě nenávidí, ale Evča je mi vděčná, ta aspoň něco. Třeba z toho nakonec bude i hezký kamarádství.

Včera jsem nešla do školy. Nešlo to, páč jsem probřečela celou noc a ráno vypadala jak angorák. Já vim, že to byla nevděčná svině, ale tohle si nezasloužila. Brečím ještě teď.

Tragédie v Praze

16. 3. 2016 našla policie v časných ranních hodinách v Praze v parku Parukářka mladou mrtvou ženu, která byla identifikována jako Anna K. (19). Podrobnosti ohledně její smrti se zatím vyšetřují, již nyní je však jasné, že dotyčná byla silná feťacka a zemřela pravděpodobně na předávkování heroinem. Případ je o to horší, že dívka byla velmi mladá. Šéf protidrogové jednotky Policie ČR nám k tomu řekl toto: „Mladých závislých na drogách bohužel přibývá a nám se nedaří tento stav snižovat. Do budoucna je potřeba hlavně mladým lidem neustále opakovat, že vymanit se z moci závislosti je mnohem těžší, než do ní vstoupit, a že závislost je v mnoha případech smrtelná...“

19. PROMIŇ, ŽE JSEM TI LHAL, ALE...

Opatrně za sebou zavřela dveře. Nechtěla, aby se probudil. Ujistila se, že dveře do ložnice jsou zavřené a rozsvítila v kuchyni. Sedla si ke stolu a probírala letáky, které se nahromadily ve schránce. Prolistovala je pečlivě, některé dvakrát. Dočetla, vstala a rozhlédla se po kuchyni. Nechtělo se jí jít hned do ložnice. Pečlivě opláchla mastný talíř a vidličku, které našla ve

dřezu. Otevřela dveře na balkon a chvíli se koukala do tmy. Vytáhla z kapsy krabičku cigaret a jednu si zapálila. Ztěžka vtahovala kouř do plic a poslouchala vzdálené znějící zvuky ulice. Klaksony. Šustot kol po asfaltu. Občasné zaskřípění brzd a cinkání tramvají. Pozorovala, jak se cigareta v jejích prstech zkracuje. Jen co dokouřím, půjdu si lehnout, umiňovala si.

Naposledy potáhla a nedopalek hodila z balkonu dolů. Opatrně za sebou zavřela dveře a zamkla. V kuchyni se svlékla a oblečení nechala ležet vedle stolu na podlaze. Co nejpomaleji otevřela dveře do ložnice a protáhla se škvírou dovnitř tak, aby do místnosti vniklo co nejméně světla. On seděl u zapnutého notebooku a tiše se pochechtával. Občas stiskl některé klávesy.

„Ty ještě nespíš?“, zeptala se opatrně.

„Za chvíli to začne.“ odpověděl.

„Co má začít?“,

Namísto odpovědi se jenom zachechtal. Smál se dlouho, hlavu měl zvrácenou dozadu a v modravém světle obrazovky notebooku měl jeho obličej zvláštní voskový nádech.

„Už to začne a tebe poslali, protože ještě nespím,“ vyřázel mezi jednotlivými salvami smíchů.

Rezignovaně si povzddechla: „Ty jsi zase zhuřelý?“ To, že kouřil marihuanu, jí nevadilo, ostatně ona si občas dala také. Vadilo jí, jak často ji kouřil. Neuběhl den, aby si neubalil jointa, nebo nenacpal šišku do skleněnky. Obvykle to bylo první, co ho po probuzení zajímalo.

„Nejsem. Ne. Ne. Nejsem.“ Spokojeně zabručel. Ona si otráveně povzddechla. Měli se rádi, ale jeho neschopnost přežít den bez hulení, neochota najít si práci, nebo aspoň pomáhat v domácnosti, mezi ně vrážely klín. Jako by se najednou mýjeli. On s hlavou v oblaku omamně vonícího nazelenalého kouře najednou neměl pochopení pro ni a její problémy a jí se protivili lidé, se kterými trávil čas a věci, co dělali. Oboje jí přišlo zoufalé, provizorní a neskonale pitomé.

„Posuň se a pusť mi Simpsonovi,“ požádala ho, když si vlezla do postele. On se znovu hlasitě zasmál, ale udělal jí vedle sebe místo a v paměti počítače vyhledal její oblíbený seriál, u kterého se navykla usínat. Lehla si, zavřela oči a snažila se usnout. On se vedle ní ale neustále převaloval.

„Nemusíš to předstírat. Stejně o všem vím a spát nepůjdu,“ vyhrkl najednou.

„Cože? O čem to proboha mluvíš?“ otevřela oči. Byla unavená, ráno měla brzo vstávat a tohle jeho chování jí děsilo. Choval se jinak než jindy.

„Ty sis něco dal?“ zeptala se opatrně.

Jeho drogovou minulost s ním nikdy moc neprobírala, stačilo jí vědomí, že toho nechal, ještě než se potkali. Věřila mu. Ale teď se choval tak divně, že jí to nedalo. On se po její otázce urazil.

„Nedal. A jestli mě chceš podezírat, tak se se mnou raději rozejdi.“ Aniž by se na ni podíval, nasupeně se otočil ke zdi a mlčel. Povzddechla si a objala ho kolem ramen, přitiskla se k němu a skoro okamžitě usnula.

Probudila se o pár hodin později, když do ní znenadání strčil a zakřičel: „Jedna opice porazila dva ananasy, osm opic a psa.“

„Co to děláš? Proč řveš?“ vyjela na něj podrážděně „Jsou čtyři ráno.“

Namísto odpovědi se zase jenom smál. Ona na něj chvíli koukala, ale když si uvědomila, že s ním nebude rozumná řeč, zase usnula. Zbytek noci spala špatně. Převalovala se. Budily ji sebemenší zvuky. V sedm ráno už neusnula. Myslela na to, co se odehrálo v noci. Byla přesvědčená, že je něco špatně a že něco tají. V noci se choval divně. Vstala a uvařila si kávu. Namísto snídaně si zapálila cigaretu. A pak ještě jednu. Před polednem uvařila rychlý oběd. On stále spal. To jí na klidu nepřidalo, normálně to bylo naopak, ona vstávala až po poledni, zatímco on byl na nohou už od svítání.

Snědla připravený oběd. Jeho porci dala do lednice. Pustila si tiše rádio a otevřela knihu. Četla přibližně dvě hodiny, když se v pokoji ozvalo vrznutí postele. O chvíli později se objevil ve dveřích pokoje. Nahý a rozčuchaný, s nepřítomným výrazem v obličejí.

„Můžeš mi říct co se to včera dělo?“ zeptala se tiše, ale odpálila tím bombu.

„Kdo si jako myslíš, že jsi? Moje matka? Proč mě pořád buzeruješ a omezuješ? Dej mi doprdele pokoj s těma svýma výsledkama. Co se mělo jako dít?“

„Já ti mám dát pokoj?“ neudržela se a křičela také. „Já jsem přišla domů utahaná jako pes. Tys tady předváděl nějaký vý-

stup, aniž bys mi cokoliv vysvětlil. Víš, jak jsem se bála? Že si něco uděláš? Že ti definitivně hráblo? To vykřikování do tmy cos tu včera zkoušel. To já znám. Přesně takhle se choval brácha, než mu ruplo úplně a prostřelil si hlavu. Takže na mě tady neřvi a neosočuj. Já se o tebe bála celou noc. Chováš se divně. Bojím se o tebe, ale bojím se taky tebe, chápeš to?“ Když skončila, měla v očích slzy.

On se na ni chvíli díval, pak kolem ní bez jediného slova prošel do koupelny a zabouchl za sebou dveře. Za chvíli se ozvala tekoucí voda.

„No jistě, vyhýbej se odpovědi. To je to nejlepší co můžeš udělat,“ zakřičela do zavřených dveří.

Seděla a koukala se do zdi, dokud nevyšel z koupelny. Na vlasech se mu leskly kapky vody a tvář měl zarudlou. Kruhy pod očima měl najednou větší a hlubší. Vypadal mnohem starší.

„Už mi řekneš, co se děje?“ zkusila to znovu.

Neodpověděl, vešel do ložnice a znovu si lehl do postele. Otočil se k ní zády a mlčel.

„Máš tu jídlo,“ zavolala na něj.

„Nemám hlad,“ zabručel. Přetáhl si peřinu přes hlavu a za chvíli zase usnul.

Ona si opět otevřela knihu. Na čtení se už ale soustředit nemohla. Slova se jí před očima vpíjela jedno do druhého, překrývala se, ztrácela pevné kontury. Až když na list dopadla první slza, uvědomila si, že pláče. Zavřela se v koupelně a pustila si studenou vodu. Do proudu potom ponořila celou hlavu. Už se nesnažila slzy potlačovat, nechala je stékat a splývat s vodou. Když přestala plakat, napustila si vanu. Svlékla se a nahá se postavila před zrcadlo.

„Neukvap se!“ opakovala si nahlas a dívala se svému odrazu přímo do očí. „Nedělej zbrklé závěry. Dej mu šanci aby ti to vysvětlil. Máš ho ráda. Máš ho ráda. Miluješ ho?!“ Na konci poslední věty však zvedla hlas a sama sobě tak položila otázku, na kterou by ještě nedávno odpověděla bez zaváhání. Teď sklopila hlavu a ponořila se do vody, ze které stoupala pára. Vroucí voda ji objala a trochu otupila neustupující bolest, kterou po hádce cítila. Ona se pohodlně opřela a nechala své ruce zlehka ležet na hladině. Počítala kachlíky na stěnách, nejprve ve sloupcích, pak po řádcích, různě je mezi sebou násobila a přičítala, až se dostala k číslu tisíc sedm set dvacet dva. Rukama kreslila na hladině obrazce, vířila vodu a chytala vzniklé bubliny. Po dvou hodinách, které ve vaně strávila, vylezla ven, alespoň trochu odpočatá a v klidu. Zabalila se do županu a vyšla do chodby. Vplížila se do ložnice a přilehla si k němu. Objala ho, políbila mezi lopatky a jen tak ležela. Hladila ho bříšky prstů po paži, koukala se do stropu a doufala, že se brzo probudí.

Několikrát ze spaní něco zašeptal, ale nebylo mu rozumět. Jinak ležel bez hnutí několik hodin. Když se konečně probudil, ona ho znovu pevně objala.

„Co je?“ zeptal se ještě rozespale.

„Nic, jen jsem si k tobě lehla.“

„Aha.“

Mlčeli.

„Už mi řekneš, co se stalo?“ zkusila se zeptat znovu.

„Hm,“ zabručel.

„Byl jsi někde s klukama?“

„Hm.“

„Dal sis něco?“ zeptala se nakonec, ale bála se odpovědi.

„Dal.“

„A co?“

„Perník,“ zahuhlal do polštáře.

„Proč?“

„Co proč?“

„Proč sis to vzal, když jsi věděl, že to je jediná věc, co nepřekousnu. Jediná věc, kterou fakt nesnesu.“

„Kvůli tomu pocitu,“ odpověděl neochotně.

„Jakýmu pocitu? Myslíš to, jak jsi tady celou noc povykoval, smál se jako magor a nevěděl o světě?“ ztrácela pomalu klid a začínala zase křičet „To že jsi měl bůhví jaké halucinace, to ti připadá tak skvělý? Co sis vůbec myslel, že se děje?“

„Slyšel jsem kluky pod balkonem, jak připravují obrovské večírky. Ale oni tu byli. Doopravdy. Slyšel jsem venku štkat i toho jejich čokla. Čekali jenom, až usnu, aby to mohli všechno nachystat, jenže já jim to překazil a nespal jsem.“

„Jakou párty? Jací kluci?“ zeptala se nechápavě.

„Jen nedělej, že o ničem nevíš,“ zamračil se na ni.

To jí dodalo. Se slzami v očích začala křičet a tlouct jej pěsti do ramen a hrudi. „Nic takového se nestalo. Chápeš to? To jenom ten tvůj vysmažený mozek si vymyslel nějaký slyšiny. Nikdo tady nebyl.“

Snášel její rány, ale neustále si stál za svým.

Když se vyplakala, zhroutila se na polštář, rezignovaně koukala do stropu.

„Takže sis něco vzal. Přestože, jsi věděl, že mi to vadí. Prostě ti to stálo za to, riskovat náš vztah. Co chceš dělat dál?“ Její hlas zněl suše a ploše.

„Nevím. Mrzí mě, že jsem ti lhal. Ale nevím co s tím. Teď ti můžu slíbit, že si to určitě nějakou dobu nevezmu. Naposled jsem takovej stav měl před třemi lety a pak jsem si taky nevzal.“

„Až teď,“ přerušila ho. „To je soužití se mnou tak strašný, že si musíš pomáhat fetem?“

„Ne to ne, vždyť víš, že tě miluju,“ vyhrkl.

„Hm,“ odvětila pouze a vstala z postele.

„Co chceš teď dělat?“ zeptal se.

„Večeři.“ odpověděla, aniž by se na něj podívala.

20. VÝSTAVNÝ DŮM NA NÁMĚSTÍ – Marie Pospíšilová

Jedná se až o hororovou vizi a musím přiznat, že základ děje se mi zdál v horečnatém snu na počátku dle trvající léčby zánětlivého onemocnění kloubů.

Děj se odehrává v jednom z malebných menších českých měst, kde se každý z každým zná, lidé se na sebe usmívají a nikam nespěchají.

Ani už přesně nevím, na jakou akci jsem tenkrát jednoho léta do městečka dorazila. Snad to byla prezentace práce jednoho nakladatelství a doufala jsem, že bych se přirozenou cestou dohodla na spolupráci. Nic mi není víc proti mysli, než nabízet svou vlastní práci.

Městečko ten víkend ožilo nebývalým množstvím obyvatel, bylo evidentní, že zejména mládež z okolí uvítala zvláštní příležitost ke svému kulturnímu vyžití, ačkoliv nejspíš neměla ani nejmenší tušení, jaká že to akce za vším je.

Ovšem právě i já jsem byla z těch, kteří dorazili z největší dálky, pomalu se začínalo stmívat a v pomalém maloměstském tempu se toho z naplánovaného příliš nestihlo. Proto se řada bodů programu ze soboty posunula ještě na neděli. A známý přední městský podnikatel přišel s nabídkou poskytnout účastníkům akce svůj velký výstavní dům na náměstí k přespaní.

Musím se přiznat, že mne lákalo podívat se do nejvýstavnějšího domu na náměstí, tvořícího nepřehlédnutelné nároží při uličce, přerušující dlouhou frontu fasád domů náměstí a vedoucí dolů do spleti úzkých uliček pod ním. Celá ta situace terénu mi trochu připomínala horní ústí ulice Na Perštýně v Praze, kde v čísle 6 měl před únorem 1948 náš děda obchod s látkami. Je to takový ten zvláštní pocit, kdy se člověk poprvé ocitne na neznámém místě a přesto mu připadá, že dané místo dobře zná a že s ním má spojené příjemné vzpomínky. Prostě má na tomto místě neobvykle slavnostní pocit. A je paradoxem, že všechny tyto s místem spjaté kladné pocity bývají pak v realitě naopak překryty něčím velmi zlým, často rodinnou tragédií. Jakoby se na ten šok člověk takto předem připravoval.

Ačkoliv na protější straně náměstí stála radnice, ani ona nemohla konkurovat výstavnosti tohoto domu, dole se široce otevřenými arkádami. Jednalo se o typickou stavbu z konce 19. či počátku 20. století, kterou by většina lidí příliš zjednodušeně až zcela chybně řadila do stylu secese. Ve skutečnosti je to ona eklektická smíšenina historismů, v reakci na níž právě secese vznikla.

Před dům pro zájemce o přespaní přišel samotný podnikatel, majitel domu, provázený dvěma pomocníky. Svou vizáží to byli jasní bodyguardi. Takové ty typy, že vám připadá, že i místo hlavy vidíte jen další sval, nacpaní v oblecích jakoby pro někoho o několik čísel menšího. Ovšem nutno přiznat, že ani samotný majitel domu nevypadal moc odlišně a rozhodně nebudil dojem bezbranné osoby, vyžadující ochranky. Nicméně zájemci o poskytnutí střechy nad hlavou byli velmi vlídně přijati a vyzváni k tomu, aby si prohlédli, co se jim nabízí.

Hlouché převážně mladých lidí se tak vtačil dovnitř a začala prezentace místností ve vyšších podlažích domu. Stavba byla právě po rekonstrukci a interiéry byly zcela prázdné, ještě ne-

zařízené. Nesnižovalo to však dojem z velkolepých prostor s lunetovými stropy. Ostatně bylo pohotově vysvětleno, že po odsouhlasení, že prostory vyhovují, bude donesený potřebný počet matrací a všeho dalšího.

Měla jsem velmi příjemný, až slavnostní pocit a těšila jsem se na noc strávenou v tomto krásném domě. A vypadlo to, že jsem nebyla sama, kdo byl takto pozitivně naladěný. Všichni jsme začali postupně sestupovat po schodišti dolů, kde měly být dokončeny všechny přípravy. Zejména skupinky mladých dívek se dobře bavily a vesele hlaholily. Sice nebyl v tu chvíli žádný důvod k ostražitosti, ale přesto mi trochu vadilo, že by dívky měly být pozornější. Vesměs panuje obecný názor, spojující bezstarostnost s mládím, ale myslím, že to je dost zjednodušený náhled. I jako dítěti mi ve filmech vadilo, když někdo zbytečně hlaholil, místo aby měl navrhnout, že je zticha a vše kolem slyší, ne že je sám slyšen.

Dívky byly samozřejmě moderně oblečené, čehož součástí byly nepředstavitelně vysoké podpatky – snad tak 12 cm – což jsem nikdy nepochopila, jak někdo může na něčem takovém bezpečně chodit. Všichni máme v paměti, jak se v r. 1959 ve filmu „Někdo to rád horké“ mužští představitelé obdivovali hlavní ženské hrdince, jak zvládá chůzi na podpatcích. Její podpatky však byly maximálně poloviční nebo ještě nižší. A už to přišlo – najednou jedna z dívek vyjekla a několik okolních jí honem chytalo. Přesto se jim to nepovedlo natolik, aby se poté, co dívka nesoustředěně šlápla na hranu schodu, neocitla s hlavou na schodech. Natož však dívka vykřikla podruhé, protože byla překvapena tím, co uviděla průzory mezi schody. Jednalo se o typický stavební prvek těchto domů konce 19. století, kde ve schodech, za nimiž byly již sklepní prostory, byly ponechávány volné průduchy, aby sklepy větraly. Často jsem v takových místech měla nepříjemný pocit, aby mi tam nespadly klíče nebo něco jiného. Těžko by se pak šlo dostat do prostoru, kam to spadlo.

Dívčin výkřik vzbudil pozornost dalších lidí okolo, kteří se chtěli podívat průzory, které dívka uviděla. Ve sklepech se evidentně svítilo a bylo tam toho vidět hodně. Hlavně množství rostlin a na regále při zdi pak mnoho různých stejných balíčků různých barev – zelené, bílé a snad i jiné.

Zřejmě by se tolik nestalo, kdyby vše proběhlo v tichosti. Ale bohužel – bylo to tady opět – všichni projevovali hlasité překvapení nad tím, co vidí, takže naši průvodci domem nemohli být na pochybách, že všichni anebo určitě velká část účastníků prohlídky viděla to, co rozhodně vidět neměla. A tu se vše změnilo. Naši průvodci ztratili své dosavadní úsměvy, nasadili vážné tváře a začali vysvětlovat: „Bohužel, toto se stát nemělo. Teď půjdeme dolů a budeme vše muset nějak vyřešit. Je nám to líto, něco takového jsme neměli v úmyslu.“ I všem do té doby vesele švitořícím mladým lidem bylo zřejmě, že se zde něco změnilo. Všichni ztichli a pokorně následovali naše průvodce do přízemních prostor – bylo tedy těžko říct, zda ještě přízemních nebo podzemních, protože jsme se ocitli v místnosti bez oken.

Již onou náhlou změnou chování průvodců, všichni ustrnuli. Teď už byli zticha, třeštili oči a vyděšeně se rozhlíželi kolem, co bude. A to ještě nevěděli, co přijde. V celé hrůze to nemohlo nikoho ani napadnout.

„Jak už bylo řečeno, nic takového v plánu nebylo. Ale stalo se, co se stalo. Nemůžeme zde zjišťovat, kdo co viděl a kdo neviděl, musíme to udělat jinak. Je nám to opravdu líto, ale věříme, že to chápete a vše proběhne v klidu.“ A to už se schylovalo k něčemu neblahému. Průvodci majitele domu již nebyli v oblecích, nýbrž do poloviny těla svalčení a ve svalnatých rukách každý svíral velkou sekyru. Evokovali tak postavu dávného kata, ale byla to ale skutečnost zde a v tuto chvíli.

„Kdybychom se ptali, co kdo viděl, nemohli bychom počítat s pravdivými odpověďmi. Proto to necháme na prozřetelnosti či náhodě, co na každého z vás prozradí prkno, na nějž stoupnete. Jestliže nezavrže, můžete si zatím stoupnout stranou a počkat, ale komu dřevo zavrže, musí hned jít za strážcem a ten mu usekne hlavu.“

Všichni jako přikovaní poslouchali tato hrůzná slova. Nikdo by jim v naší době snad ani mohl věřit. Oproti většině velmi mladých účastných jsem toho již dost zažila a nebyla jsem zas tak smyslů zbavená a dokázala jsem si vše uvědomovat z více stran. Byli jsme šokováni rychlým spádem událostí, což nás mělo zbavit vlastní mysli a uvažování a vnutit nám teror shůry – i když byl veden sice patrně silnějšími jedinci, ale početně ve výrazné menšině. Hned jsem měla na mysli léta svého soužití se schizofrenikem, jenž navíc trpěl vzhledem ke mně výrazným deficitem mnohem nižšího vzdělání. Já sama bych to tak nikdy nevnímala, neboť byl velmi samovzdělaný, ale tento svůj postoj bych mu nikdy nevysvětlila, on to viděl jinak. A jeho velmi oblíbeným terorem bylo zcela mne postavit do pozoru množství mě zahrnujících otázek, v jejichž přívalu by člověk už ani nevěděl, jak se sám jmenuje. Pálil na mne věty, že si z něj snad dělám legraci, že nevím, jakým směrem teče v Praze Vltava a jak je to možné, že jsem vůbec něco vystudovala. V takových chvílích byl člověk úplně na dně své duše a nechal se sebou dělat cokoliv ve své naprosté nemohoucnosti a bez vlastní vůle. Ne každý je nejspíš schopný u druhých vyvolat ten stav, než někdo psychicky vyšinitý – ať už nemocí či užíváním drog. Myslím, že čistý, logický mozek, by si tak počínat ani nemohl. Je to něco naprosto mimo, absurdní a neuvěřitelné.

Ale to už měly věci svůj spád. První šla mladá dívka a prkno nezaskřípalo, takže mohla odběhnout stranou, pak jsem přišla na řadu já a rovněž to dopadlo dobře a šla jsem stranou za předchozí dívkou. Za mnou si na prkno stoupl mladý hoch, prkno zaskřípalo a už mu bylo pokynuto, aby šel k muži se sekyrou. Hoch jako omámený sklopil hlavu a bez jakéhokoliv slůvka námitky šel, kam byl poslán – a nedívala jsem se, ale myslím, že hrůzná věc byla hned vykonána. Pak v rychlém sledu následovaly další dívky a myslím, že minimálně život dalšího mladého hochy byl zničen. Zatím pro tuto chvíli vyřazené dívky se v rozrušení vtláčily do vedlejší místnosti – byly to toalety. Šla jsem s nimi. Stále jsem však měla v hlavě, co se to tu děje za nesmysl a že snad by tomu šlo zabránit. Myslím, že telefony tam nefungovaly – tyto staré domy bývají úplnými bunkry. Ale na konci místnosti jsem uviděla prosklenou stěnu. Nebylo vidět skrz – vzhledem k tomu, že se jednalo o toalety, bylo použité neprůhledné sklo. Bylo tedy těžko říct, co bylo za stěnou, ale že by to vedlo přímo ven, jsem nevěřila. Nešlo uvažovat, že by se dalo sklo rozbít. Jakýkoliv neobvyklý hluk by hned přilákal pozornost strážců – stejně to byla jen otázka času, než přijdou zkontrolovat, kde všichni jsou a my v pohledu

na hrůzostrašně vybavené postavy opět ztratíme veškerou svou vlastní vůli. Prohlížela jsem si stěnu – byla složená z několika menších tabulek a zjistila jsem, že jedna obdélná část, tak asi ve výšce něco přes metr má po straně klikku. Zkusila jsem klikkou zalomcovat, bylo to vše asi už léta neužívané a zrezivělé, ale nakonec klikka povolila a dvířka se otevřela. A uviděla jsem, že za nimi je jakási dlouhá chodba, která nejspíš po obvodu obíhá budovu. Ani jsem nemusela dalším ukazovat, co jsem našla, všichni už si toho všimli a postupně jsme vyskákali na chodbu. Tam už bylo vidět, že vpravo vede chodba k proskleným dveřím, jimiž je už východ ven.

Ale v žádném případě jsem neviděla situaci jako zvládnutou. Hlavně jsem až nechápala, že se strážci po nás ještě neshánějí. Že by snad ještě měli práci s dalšími svými oběťmi? Vůbec jsem neměla představu, jak velká část z lidí se mnou utíká a kolik jich zůstalo uvnitř a hlavně kolika již byl dokonce vzat život.

Radši jsem se neotáčela, stále jsem čekala, že za sebou uslyším obávaný hlas. Dívala jsem se jen dopředu, kde dle všeho byly dveře pečlivě zamknuté a jen tak někdo jimi projít nemohl. Zvenčí totiž u nich stály dvě ženy, které zdá se čekaly, až jim někdo odemkne. Mohly to být uklízečky. Ale zároveň nás už sledovaly – nečekanou skupinku lidí uvnitř a tvářily se velmi rozpačitě. Budilo to ve mně dojem, že nás možná nebudou chtít pustit, budou volat majitele domu či něco takového. Ale už se pomalu k ženám blížil muž s klíči, byla to nepochybně ona osoba, na níž čekaly. Muž – nejspíš snad vrátý – odemkl a na nic jsem nečekala, nikomu jsem nic neříkala, nic nevysvětlovala a jakoby nic, samozřejmě jsem vyšla dveřmi ven a ostatní mne stejným způsobem následovali. O ně jsem se však už nestarala, spěšným krokem jsme se rozešli všichni směrem k náměstí, ale každý svou cestou. Dívala jsem se po lidech v brzkém nedělním ránu – protože čas tak rychle utíkal, že už bylo ráno, aniž by tedy vůbec, vzhledem k oněm dramatickým událostem došlo k uložení návštěvníků. Lidé se usmívali a také jsem se na ně usmívala, stále jsem se ale neotáčela. Obávala jsem se, že ti lidé od dveří dají zprávu majiteli domu, kdo z domu vyšel. Proto mi to stále nedalo, neotáčela jsem se a vzdalovala jsem se sice nikoliv během, který by byl příliš nápadný, ale spěšným krokem. Uvědomila jsem si, že na protějším nároží jsem viděla cedulku se směrovkou s nápisem POLICIE, proto jsem kroky směřovala tam. Snad nebylo zatím zmařeno víc životů než ty dva, o nichž jsem věděla, a dá se něco ještě zachránit!

21. SNÍH – Karolína Smolková

U postele ležela sekera. Nevím, co tam dělala, kdo ji tam dal, byla tam. Tam?

Zastavil se a sedl si. Znovu se rozhlédl kolem sebe, jako by mu to snad ještě mohlo pomoci. Jako by mu to ještě dávalo naději v jeho předlouhém čekání. Věděl, jak to dopadne, nebylo pochyb, odpověď již znal. Ten vzkaz.

Letos nepřijdu. Ježíšek

Nejdřív si myslel, že to byly děti. Hledal za tím nějakou jejich kulišárnu a brzy to pustil

z hlavy. Netušil, jak moc se spletl. Jako by z něj tma tiše se rozpínající za okny vysávala sílu. Podíval se na hodiny, ale čas nevnímal. Dávno už se nesoustředil. Jenom se vrtěl na kuchyňské židli a myslel na onen podivný vzkaz. Postupně si vybavoval články z novin z poslední doby a otřásala jím hrůza. Nemohl už ani sníst kuřecí činu s rýží z předchozího dne, kterou si předtím rozezněle ohřál k večeři, když se Markéta s dětmi pořád nevracela.

Když se vrátila domů, chovala se zvláště. Jako by jej ani nezpозorovala. Věci jí padaly z rukou ve dne v noci zakrytých rukávů, s každým druhým krokem kopl do kusu nábytku, který jí zrovna stál v cestě, a zatímco z úst jí vycházela slova, jež od ní v životě neslyšel, po tvářích se jí koulely slzy jako hrachy. Seděl v kuchyni na židli a najednou měl strach. Jak se potácela do obýváku, uvědomil si, že zestárla. Krása jejích dvaatřicetiletých let jí opustila, pramínky vrásek brázdily její dříve tak nádherný obličej a spojovaly se do řek, vlévajících se do moří tmavých kruhů pod očima. Dlouhé vlasy, za jaké by se nemusely stydět víly, o nichž bývaly její pohádky na dobrou noc, se změnilly v šedý útvar neurčité formy, kterou držela pohromadě mastnota, lupy a nečistoty z ovzduší. Nevěděl, kdy se to všechno stalo, kdy z ní proměna udělala chodící mrtvolu chraštíci kostmi, nevšiml si, kdy to začalo a zatím nechápal, že už to končí. Umínil si, že už ji nikam nepustí. Věřil, že když nebude tam venku, všechno se rychle vrátí k normálu, jako by na ovladači stiskl tlačítko Zpět.

**Starší METAMFETAMIN
SMRTIČKA předávkou adventu
POČET OBĚTÍ DROGY VZROSTL
PERVITIN ZABÍJÍ. NÁHODA?**

Zastavil se a sedl si. Znovu se rozhlédl kolem sebe, jako by mu to snad ještě mohlo pomoci. Jako by mu to ještě dávalo naději v jeho předlouhém čekání. Věděl, jak to dopadne, nebylo pochyb, všichni znali odpověď. Přesto stále cítil ono šimrání v břiše. Jako vždycky, když nebyl výsledek zcela jasný.

Všechno kolem sebe už měl dávno vryté do paměti. Možná by se odtamtud i dokázal dostat, ale ani na okamžik neuvažoval o tom, že by to udělal. Cítil, že takhle to má být, splnil svůj úkol. Možná se i nechal chytit schválně...

Nikdo už mu nemůže vzít ani sekundu, jeho osud se naplnil tenkou čarou přes poslední řádek v deníku. Nezáleželo mu na tom, kolik dostane, však si zvykne. Tak jako všude, kde přebýval.

Po těle se mu rozlévalo podivné uspokojení. Pocit, po kterém prahnul už od bolestného okamžiku před více než dvaceti lety, kdy spolu se svíčkou na adventním věnci zhaslo všechno, co jej kdy těšilo.

Všechny čtyři svíčky na adventním věnci sfoukl najednou,

s neblahou předtuchou vstal, vzal ze skříně svítilnu, z věšáku v předsíni bundu a vyrazil do zimy. S narůstajícím strachem bezcílně bloumal po okolí, svítil do každého křoví, rozhrmoval každou hromadu sněhu. Připadal si jako blázen. Určitě se jim nic nestalo, jen se Markéta zase zapovídala s matkou, jako už tolikrát, a museli jet pozdějším autobusem. Za chvíli je doma, jak jí vysvětlím, že ji a děti hledám venku pod keři? Jsou v pořádku, vrátím se, určitě je najdu v obýváku... Sám tomu, co si namlouval, nevěřil. Otočil se a vyrazil nazpět.

Už z dálky viděl, že se u nich nesvítí. V panické hrůze si uvědomil, že pokud vzkaz byl uvnitř, musel být uvnitř i jeho autor. Rozběhl se. Zadržoval se a krev mu tepala ve spáncích. Kdy vůbec Markéta říká, že se vrátí? Kdyby tak někdy pořádně poslouchal, co mu říká! Klidně mohli být doma už před ním, neměla ve zvyku vracet se s dětmi za tmy. Vrazil klíč do zámku, odemkl a rozsvítil. Adámkova bunda! Proč si jí nevšiml předtím? Vždyť jinou zimní bundu než tuhle modrou péřovou nemá! V rozčilení zapomněl zavřít dveře, vyřít se po schodech do patra a po cestě rozsvěcel všechna světla.

„Markéto! Markéto, jsi doma?!“

„Adámku! Petruško! Markéto!“

Nikdo neodpovídal. Proběhl celý dům. Chtěl zavolat policii, když si uvědomil, že ještě nebyl ve sklepě. A tam, na dveřích, visel další vzkaz.

Dveře se otevřely. Zatajil dech a několikrát zamrkal. Nevěřil vlastním očím. Nechápal, proč se ten člověk usmívá – tak zářivě, tak věrohodně. Vypadal jako dítě, kterému se poprvé povedl kotoul.

„Vyhráli jsme!“

Nemusel už dodávat nic. Ta věta sama o sobě stačila, aby jej polilo horko. Trval na tom nejneshopnějším obhájci, aby tuhle větu nikdy neslyšel.

„Našli pachatele. Zfetovaného. Přiznal se, tak ho sebrali. V autě jim ale umřel, asi to přepískl. Nebo sehnal nezvykle čistou drogu. Každopádně vás budou muset pustit. Zase tak špatně jste se tu neměl, ne? Všude dobře, ale doma je nejlíp, že jo? Tak se chystejte, počítám, že do hodiny budete na svobodě.“

Všude dobře, ale doma je nejlíp. Jenže on žádné doma neměl. Už více než dvacet let.

„Proroku,“ díím, „mene tekel, at' jsi pták anebo z pekel, pri nebi, jez nad nami je, pri Bohu, jenž leká mne, rci té duši, jez žal tají, zdali aspoň jednou v ráji tu, již svatí nazývají Lenora, kdy přivíne jasnou dívku Lenoru, kdy v náruči své přivíne“ – havran děl: „Už víckrát ne.“

Četl ten text znova a znova, jako by to byla šifra, kterou ještě nepochopil a musel se v ní nejdřív zorientovat. Ve skutečnosti se snažil oddálit okamžik nevyhnutelného. Věděl, co bude následovat.

Všechny ty novinové články v něm už před časem probudily vzpomínku na chvíli před více než dvaceti lety. Bláhově na vše zapomněl, věřil, že když s tím vším skoncuje, za minulostí se zavrou těžká vrata. A přitom pokaždé, když se vzkazem, opsaným z Poeova Havrana, přečetl až k onomu krutému verši, vybavila se mu stejně krutá slova pronesená ústy mladého chlapce, kterým tehdy nepřikládal žádný význam.

Tma, světlo, tma a zase tma. Ten šepot. Pronásledoval ji na každém kroku. Její studené vězení bylo plné hlasů, slov, kterým nebylo rozumět, vět, které ji děsily. Křik, řev, šepot, smích, šepot, výkřiky, šepot, šepot, ten trýznivý šepot! Zacpala si uši, hlas ale naléhal dál. Rozběhla se.

„Stůj!“

Běžela dál, kolem zdí, zakopávala o věci, které jí strašidelně šeptající pronásledovatel se smíchem házel pod nohy. Musí se přece bránit! Nesmí zůstat jen myši utíkající nazdařbůh před kočkou. Praskot, skřípění brzd, smích. Strach. Otáčela se, ne-

viděla nic a přece viděla všechno. Vběhla do mlhy a doufala, že se skryje. Před kým? Nevěděla. Ale chtěla, aby už byl konec. Padala. Chtěla se něčeho chytit, najednou jako by všechno zmizelo. Propadala se pořád hloub a čas se propadal s ní. Padala do minulosti, do budoucnosti a zpět do přítomnosti. Ručičky na cifernících všude kolem se zlověstně točily všemi směry. Šepot, ten šepot! Už ji zase má! Svalila se na dno hluboké propasti. Něco nahmatala. Vzala to do ruky a ohnala se.

„Ne!!“

Zoufalost toho výkřiku ji uklidnila. Ohnala se znovu. Opatrně se postavila a začala před sebou svou novou zbraní mávat. Strach ji s každým zasvištěním vzduchem pomalu opouštěl a ona se uklidňovala. S každým máchnutím získávala více síly a jistoty pro další pohyb. Pokračovala. Šepot ustal. Byla vyčerpaná, ale věděla, že už se ničeho bát nemusí.

„Tohle ti neodpustím. Zabiju tě, to ti slibuju. Zabiju tě, ale nebudeš to ty, kdo zemře.“

Slyšela ta vzdálená slova a než usnula, po tváři jí přeběhl šťastný úsměv.

* * *

„Zabiju tě, to ti slibuju. Zabiju tě, ale nebudeš to ty, kdo zemře.“

Jako by to bylo včera, kdy ta slova slyšel. Patřila jemu, nebral je však vážně. Co by mu mohl udělat takový chlapec?! Ta situace jej ale tehdy vyděsila. Ještě teď se při vzpomínce na ni rozklepal. Každopádně se rozhodl se vším skončit. Měl práci a díky ní i docela dost peněz, nemusel už přece prodávat pervitin. Dokud se nic nedělo, bral to jako příjemný privýdek. Když pochopil, že být dealerem je příliš riskantní, zazdíl ukončenou etapu života hluboko do své paměti. Teď se hlásila o slovo...

Vzal za kliku a s polknutím ji stiskl. Pomalu otevíral dveře, těžší o každý posunutý centimetr, až se ocitl tváří v tvář hrůze, která jej měla potkat. O tom, co viděl, bylo rozhodnuto už před dvaceti lety. „Zabiju tě, ale nebudeš to ty, kdo zemře.“ Nikdy si neměl zakládat rodinu. Nikdy se neměl ženit! Nebylo by mu co sebrat.

Byli tam všichni. Markéta i obě děti. Leželi na zemi mezi zavařovačkami, jablky, bruslemi, lyžemi a spoustou nepořádku, který se za ta léta nechtělo nikomu uklidit. S tváří bez výrazu konsternovaně zíral do tmy, neměl odvahu rozsvítit. Věděl, co se jim stalo. A věděl, že v novinách se už žádá další oběť pervitinu neobjeví... Byl poslední na seznamu, tím si byl jistý. S pláčem dveře rychle zabouchl a odešel do kuchyně k domácím zásobám pálenky. Žít s tím nedovede, o tom dlouho přemýšlet nemusel. Zabil vlastní rodinu ještě předtím, než si ji vůbec pořídil! Kéž by s tou pochybnou živností nikdy nezačínal! Zničila mu život, stejně jako zničila život tomu klukovi. Když tehdy dorazil s novou zásilkou, nedokázal už ničemu zabránit. Jen nevěřícně přihlížel nebezpečnému dění. Nedocházelo mu, že by mohl být považován za spolupachatele, byl přece pouhým prodávacem! Teď cítil dech smrti i na svém vlastním zátylku a nebylo to příjemné. Čím víc pil, tím lépe se rozpomínal, jak tehdy sháněl zboží.

* * *

Tehdy jsem přijel z intru dřív než obvykle. Byl pátek, neuvěřitelná zima. Po náročném týdnu jsem se těšil, až si doma odpočinu. Spěchal jsem, abych se trochu zahřál. Ale už na sněhem zasypaném chodníčku vedoucím k našemu domu jsem si všiml, že něco není v pořádku. Nedokázal jsem to pojmenovat, nevěděl jsem, jestli něco chybí, nebo naopak přebývá, měl jsem jenom neodbytný pocit, že je něco špatně. Nemohl jsem tušit, že právě v tom okamžiku pro mě jednou provždy skončil celý svět. Nemohl jsem tušit, že jsem tehdy jednou provždy ztratil domov.

Dveře do bytu jsem otevírat nemusel. Jejich torzo mi mávalo na pozdrav. Viselo a houpalo se na jediném pantu. Klikla společně s celým zámekem ležela na rohožce, nastražená pod nohy nepozorných příchozích. Nevěřil jsem vlastním očím. Ta spoušť! Kusy rozbitého nábytku byly úplně všude. V předstíni

nezůstal jediný celý kus, všechno bylo rozporcované. Jako po nějakém náletu. Opatrně jsem šel dál. Bylo mi mdlo. Báł jsem se. Prošel jsem zbytkem dveří do pokoje.

U postele ležela sekera. Nevěděl jsem, co tam dělala, kdo ji tam dal, byla tam. Tam?

Proč zrovna u postele, sakra?!

A pak jsem si toho všiml. V jednom rohu místnosti cosi leželo. Zlé tušení se naplnilo – byla to máma. Došlo mi, že moje snaha uchránit ji od vnějších vlivů tím, že ji nepustím ven, selhala. Našlo si ji to. A dokonce to stálo v dalším rohu místnosti. Ani po smrti ji to nechtělo opustit. Připadalo mi neuvěřitelné, že tam ten chlap jenom tak stojí a zírá na kůlničku na dříví, co zbyla z mého domova. Krve by se ve mně nedořezal. Dostal jsem se do příšerného stavu. Řval jsem, kopal kolem sebe, slzy mi z očí tekly proudem a ten týpek tam pořád stál.

„Tohle ti neodpustím. Zabiju tě, to ti slibuju. Zabiju tě, ale nebudeš to ty, kdo zemře!“

Konečně se pohnul. Ječel jsem na něj spoustu dalších věcí, ale ty už zřejmě neslyšel.

Vyběhl ven a zastavil se asi až doma. Já už jsem žádné doma neměl. Tehdy v prosinci pro mě skončil život, protože mi sebral všechno, co jsem měl kdy rád. Protože mi sebral mámu.

Pitva nezjistila nic, co by mě překvapovalo. Závěr zněl: prasknutí cévek v mozku v důsledku dlouhodobé nadměrné konzumace pervitinu a úplné vyčerpaní organismu.

Ani jednomu se vzhledem k posledním měsícům nemohl nikdo z blízkého okolí divit. Rozmaširovaný byt byl přičten na vrub psychotickému stavu paranoidní deprese, která se, podle slov policejní psycholožky (pro brzké zotavení mně přidělené státem), může u dlouhodobých uživatelů vyskytovat jako jeden z abstinčních příznaků. Na pohřeb dorazili strýčkově a tetičky, které jsem v životě neviděl, zřejmě z určité senzacechtivosti a možná i kvůli pohřební hostině zaplacené z peněz nadace pro podporu sirotků. Byt byl vyklizen a přepsán na mě s tím, že jím budu moct disponovat v dospělosti. Do té doby jsem měl být v péči babičky. Otce jsem neměl, narodil jsem se, když bylo mámě sedmnáct, a ta buď nevěděla, s kým otěhotněla, nebo to nikomu neřekla. Kolonka v mém rodném listě považovala otce za neznámého.

Z intru už jsem se moc nevracel, většinou jednou za měsíc, když už jsem zoufale potřeboval peníze. Vždycky jsem se vymlouval, že každý víkend domů jezdit nemůžu, protože mám příliš mnoho učení. Což byla vlastně pravda, protože mě začala zajímat chemie, zvláště její biochemické odvětví. Kdykoliv jsem mohl, zalezl jsem do knihovny a četl si o výskytu, struktuře a účincích alkaloidů na lidský organismus. Spolužáci se mě několikrát pokoušeli někam vytáhnout, ale pak mě nechali být, asi si říkali, že se ze mě po mámině smrti stal nudný panák. Ale já jsem si nudný nepřipadal. Můj nový koníček mi přinášel spoustu zábavy, hlavně proto, že jsem díky němu přišel na to, jak se světu odvděčit.

Po mámě toho moc nezbylo, před příjezdem policie jsem ale stihl schovat její deníček. Stránky vzadu vedla jako adresář, v něm měla zařazené všechny, kteří jí ten zatracený sajrajt kdy prodali. Nijak důmyslně to nekryla, u všech těch přezdivek bylo velké P. Napočítal jsem jich šest, pečlivě jsem si je přepsal k sobě a mámin diář spálil. Kazil by mi iluzi o její dokonalosti.

Rozhodl jsem se chemii studovat a celá léta studia jsem trávil tím, že jsem pátral po bližších údajích všech těch zmetků a jak v bakalářské, tak později v diplomové práci jsem se intenzivně věnoval pervitinu. Po škole mě zaměstnali v laboratoři, takže shánění materiálu a výroba ilegálního sortimentu probíhaly poměrně nenápadně a bez větších problémů. Ve volném čase jsem sledoval své budoucí oběti a aktualizoval si o nich informace. Až přišla kýžená doba pomsty, veselý čas vánoční.

Více než dvacet let od máminy smrti jsem se začal vydávat na nebezpečné výpravy a odškrťoval si dealery jednoho po druhém z notýsku. Nepřepádal jsem je, zaměřil jsem se na jejich nejbližší. Chtěl jsem, aby okusili bolest ze ztráty nej-

milovanějších lidí, ze ztráty domova. Protože všude dobře, ale doma je nejlíp, jak říkal ten idiot. Jenže co je domov? Mnohem víc, než jenom místo, kde máme kartáček na zuby. A kdy jindy než v období adventu? Všichni se těší, až prosinec doplyne ke svým posledním dnům, kdy se budou rozdávat dárky, falešné úsměvy a rodiny se budou válet na gauči u televize, šťastné skutečností, že jsou spolu... Speedyho jsem si nechal na konec. Byl u máminy smrti a bylo mu to srdečně jedno. Ležel mi v žaludku, chtěl jsem si ho vychutnat. Sebral jsem mu všechny a ještě jsem si kvůli němu dával práci s vymyšlením vzrušující detektivní hry ve vzkazy. Toho Havrana mi pro něj bylo skoro líto. Pak jsem se nechal chytit a umístit ve vazbě, odmítl o čemkoliv mluvit a vyžadoval toho nejhlupejšího a nejméně úspěšného obhájce, abych měl jistotu, že si zbytek života za ty ubohé nevinné rodinné příslušníky dealerů odedřu. A ten imbecil si přijde a s veselým úsměvem mi řekne, že jdu domů!

Ale já domov nemám od doby, co moje matka sekeraou roz-

mlátila náš byt a udělala si z něj rakev. Víím, co umí pervitin. A Speedy to asi taky věděl. Dostat do sebe to svinstvo pro něj asi nebyl velký problém. Pak si klidně chcípne v policejním autě po tom, co se přizná k celému mému dokonalému plánu! Nikdo jiný to udělat nemohl. Měla to být moje akce! Já si měl odsedět výjimečný trest za neuvěřitelně odpornou trestnou činnost! A ten hajzl mi nejdřív sebere mámu a pak i jediné, co mohlo ránu po ní zacelit! Nedovolím, aby mi zkazil i zbytek mého posraného života. Rezavá mříž v okně pokrytém bílým sněhem je dostatečně vysoko na to, aby se mu to povedlo. Můžou mě přijít pustit na svobodu. Svým posledním dobrým skutkem se jim postarám o malé zpestření monotónní práce a posilovací trénink...

* * *

U postele ležela sekera. Už víím, co tam dělala i kdo ji tam dal, byla tam. Tam?

22. POTĚŠENÍ NA MÉ STRANĚ – Beáta Soperová (2. místo)

Zdravím. Mé jméno je Benzoylmethylekgonin. Že vám to nic neříká? No jistě, jak by mohlo, znáte mě pod jiným jménem, jako tu nechvalně proslulou luxusní drogu vyšších tříd a zlaté mládeže, nevinně se tvářící bílý prášek excelující ve filmech i knihách nebo jako jed stravující jak osoby smyšlené, jako je slavný Sherlock Holmes, tak ty skutečné – Jim Morrison. Tak už jste prozřeli? Ach ano, máte pravdu, jsem Kokain. Řekl bych – „Těší mě.“ – ale vás by rozhodně těšit nemělo. Ptáte se proč? Povím vám to nebo lépe, dám vám příklad.

Seznamte se s Backym. Jak přišel k té úchylné přezdívkě, opravdu nemám ponětí, zato však víím, jak přišel k té slušivé cedulce na palci u nohy – zabil jsem ho.

Když jsem se s Backym setkal poprvé, bylo mu necelých dvacet let. Mladý, průbojný a velmi vzdorovitý. Pokud něco opravdu nesnášel, pak to byla nesmyslná pravidla a příliš přísný řád. Jeho rodiče pro něj vždycky měli spoustu peněz, ale žádný čas. Kdo na něho však čas měl, byla parta povalečů a ztracených existencí, jejichž jedinou starostí bylo obžít nejpochybnější bary a kluby ve městě. Nikotinu měli v těle víc než kyslíku a jejich „pár tahů z trávy“ by uživilo i drogového magnáta. Ani o extázi nemuseli mluvit jen v teoriích, není tedy divu, že se nakonec dopracovali až ke mně. Jsem přeci luxusní droga. Sehnali mě u jednoho pouličního prodávče kousek od jejich oblíbeného – rád bych řekl baru, ale to by bylo jako přirovnávat konečný otvor k ústnímu. Backy mě vyzkoušel jako poslední. Velmi se snažil vzdorovat, dokud však neviděl, co dělám s tou těžko popsatelnou osobou, které říkali Sydney. Ona jediná se mnou měla bohaté zkušenosti. Kdybych mohl, potral bych se smíchy, když se Backy začal nepřírozezně potit, motala se mu hlava a byl tak bledý, že by mu ženy ve viktoriánské éře záviděly. Jeden by si myslel, že s takovým startem nebude chtít pokračovat, ale dopadlo to právě naopak. Prý příjemné nabuzení, tak mluví o mém účinku. No. Myslete si,

co chcete, já víím jediné – hranice mezi lehkou intoxikací a těžkou otravou je velmi tenká. Ano jistě, mé účinky (alespoň většina) docela rychle odezní, ale nejsem drogou pro nic za nic, mám totiž tajnou zbraň v podobě psychické závislosti. Ať se Backy snažil vzdorovat sebevíc, nakonec po mně toužil stejně jako zástupy jiných před ním. Toužil potom pocitu, chtěl mě, potřeboval mě, nemohl beze mě žít – a já mu jeho city věrně oplácel. Něžně jsem mu narušoval nosní sliznici, láskyplně mu pouštěl krvácení z nosu, s nekonečnou trpělivostí mu doprával bolesti hlavy v plných douškách a ochotně narušoval nudnou stabilitu jeho psychiky. Na rozdíl od ostatních ta má láska byla na Backyho srdci vidět, když mu jemně rozrušovala ten mocný sval bijící jen pro mě. Byli jsme spjati až do smrti.

Ten den, kdy jsme byli rozděleni tou neúprosnou tetkou, vidím jako dnes. Backy měl tehdy velmi špatný den. Dlouhý a únavný. Potřeboval mě – ostatně tak jako vždycky. Mozek mu narušila touha, tak si vzal víc než obvykle. Chyba!

Byl jsem k nezastavení. Vždycky si tak nějak nemohu pomoci, jak je mě víc, tak mi prostě pomalé důkazy lásky nestačí. Chci víc, chci, aby pro mě můj citel obětoval život. A Backy to udělal. Když propadl stavu nevýslovného strachu, nemohl jsem ho už déle mučit. Soucitně jsem mu začal smáčet plíce krví, mysl sevřel v blahosklonném deliriu, pak jsem počkal, dokud jeho tep nedosáhl nedozírných výšin, a jediným mocným stiskem mu zastavil srdce, aby už nikdy nemohlo bít pro nikoho jiného. Jeho poslední myšlenka patřila MNĚ!

Tak už chápete, proč je potěšení jen na mé straně? Nestojím o to, aby pro mě někdo žil – chci, abyste pro mě zemřeli. Myslel bych, že s takovým názvem jako Benzoylmethylekgonin to lidem dojde, ale kdepak, člověk to prostě musí udělat po svém. Tak tady mě máte – Kokain, jméno mé. Bílá, mikrokrytalická látka, alkaloid z koky právě a nepopulární vrah.

Kokain – nelegální droga.

23. TEMNÝ HLAS JEZERA – František Uher

Rád se díval, jak sype cukr do kávy. Rád se díval, jak hází minci do automatu a čeká na parkovací lístek. Rád se díval, jak s pootevřenými ústy spí, nahý jako odkrytá pravda. Přesto věděl, že ji musí zabít. Zvědavost se nevyplácí, věděla příliš mnoho.

- - -

Tu dámu nepochybně zrestauroval plastický chirurg. Omládlá, padesátku by jí nikdo nehádal. Pokud se zakládala na pravdě pověst o schopnostech pana manžela vyždímat majlant i z odhozené banánové slupky, mohla si plastiku dovolit. Její Galerie U jezera nevynášela, byla pouze součástí manželova

renomé. Zakládal si na pověsti úspěšného stavebního podnikatele a kulturně založeného člověka, třebaže nerozeznal Slavičku od Zdeňka Buriana, četl pouze kursovní zprávy a černou kroniku, v níž se často objevovala jména jeho známých, k nimž se samozřejmě nehlásil, divadlo navštívil posledně se školou. Ostatně, zrestaurovaná dáma také dávala přednost kavárnám, vinárnám a barům, provoz galerie zajišťovala iniciativní mladá historička umění. Jakub Jošt ovšem ve skutečnosti získal pouze renomé bezohledného chamtivce, kupčíka, který se nezastaví před ničím, jemuž jsou korupce a klientelismus stěžejním prvkem činnosti. Sám sobě někdy připadal jako Cháron. Při

absenci primární slušnosti nepřevážel lidi na druhý břeh, ale převážel je bez sebemenší lítosti, podváděl je a okrádal s přesvědčením, že za hloupost se platí. Věděl, jak dosáhnout svého. Spojení jeho peněz s představiteli města, jimž byly absurdní legislativou dány téměř bezbřehé vrchnostenské pravomoci, nedávalo řadovým občanům nejmenší šance. Marně se dovolávali svých práv, marně poukazovali na veřejný zájem. Kde je ruka v rukávu, tam veřejný zájem pláče, to je stará vesta.

Ina Joštová ledacos nevěděla, ale o manželově podnikání získala časem celkem spolehlivý přehled. Nechlubila se tím, myslela na zadní kolečka. Kdyby ji chtěl pustit k vodě, odstříhnout od svých tučných kont, sáhla by k radikální odvetě.

S vylepšenou tvář a vytrčenou přídi kráčela napříč náměstím a úzkou uličkou k tržnici. Vyhledala skromný stánek, v němž rozsochatý chlápek podobný filmovému chicagskému gangsterovi z třicátých let prodával vlastnoručně nasbírané houby. Netušila, že tak činí naposledy.

- - -

Slavnostní iluminaci města pokazila toho večera náhlá změna počasí. Po deštivém týdnu a několika slunečných dnech přišla bouřka provázená prudkým nárazovým větrem, takový středně agresivní český uragán zaplavující ulice, lámající stromy a přemísťující střechy. Tak se stalo, že rovnoběžky vysokého napětí opustily stožáry a plazily se po polích jako dlouzí nebezpeční hadi. Část města zůstala bez elektřiny, okolí Jezera svobody na celou noc. Město se rozkládalo mezi dvěma velkými rybníky, jimž se dostalo honosných označení Jezero svobody a Jezero přátelství. Ostatně, Máchovo jezero je přece také rybník! Oficiální názvy se příliš neujaly, lidé stále používali dřívější názvy Horní rybník a Dolní rybník. Snad proto, že se svobodu to bylo jako kdykoli v minulosti vachrlaté, s přátelstvím ještě horší. V konkrétních vrstvách platilo přísloví „já na bráchu, brácha na mně“, ale ani o krok dál. Kdo nebyl in, ten si mohl o přátelství nechat vyprávět.

Tma, povětrí, lijavec.

Ideální situace k realizaci nezbytných záměrů. Elektrický proud nešel ani v záměrně hypertrofované části městského centra. Radnice vystěhovala obyvatele z několika domů, následně nechala budovy za městské peníze odstranit, aby pozemky prodala hluboko pod cenou firmě Jošt s. r. o., zamýšlející vystavět komplex výškových budov. Lidé z okolí se začali bouřit, nechťeli hledět z oken do zdi novostaveb, hnětlo je i výrazné snížení tržní ceny jejich bytů a rodinných domů. Zkratku s. r. o. si vykládali po svém: Sdružení rozumově omezených. Poněkud nepřesně, o prospěchářsky zmutované inteligenci podnikavců nebylo pochyb. Horší to samozřejmě bylo s jejich charakterem, pokud nebyl ryze zbytkový. Kde nic není, ani smrt nebere.

Ve městě to vřelo. Radnice zatmívala prohlášením, že nalila občanům čistého vína, chutnalo však jako ocet. Nečekaný odpor veřejnosti, která se nechťela smířit s rolí obětních beránků, zaskočil suverénní kmotry na radnici i firmu Jošt. Začaly se dít podivné věci. Občané dostávali výhružné anonymní dopisy. Došlo k nenadálému rozkopání ulic, v nichž následně týdně nikdo nepracoval, poškrábání zaparkovaných aut, vytlučení jejich oken, rozřezání pneumatik, dvě auta se dokonce ztratila. Zdi domů vyzdobily neslušné geometrické obrazy, veřejné osvětlení se často stávalo nefunkčním. Jedné noci se před domovními dveřmi nevršily hromady páchnoucí sutě, patrně výměnou za odcizené popelnice, došlo k poruše vodovodního řádu a ucpaní kanalizace, ve sklepích domů se objevila voda. Trochu příliš nepříjemností najednou, než aby se jednalo o náhodu. Městský úřad reagoval na stížnosti asi jako rovník na kartografickou chybu na mapě, to jest nijak. Byla podána mnohá trestní oznámení, v tichosti začalo vyšetřování, ale vleklo, vleklo, až to budilo podezření.

Tma, povětrí, lijavec.

Na ploše po odstraněných domech se vytvořilo další jezero. Voda odplavila do ulic spoustu nečistoty, hlíny, kamení. O vlastní vůli, ale umožnili jí to ti, kteří dobře odhadli konečný

zisk. Veřejné mínění znali, ale nebrali ho vážně, obtížné kříklouny uměli zostudit a umlčet, v tom získali bohatou praxi. Navzdory nepříznivým okolnostem a rostoucí pochybné publicitě nedbali rizika, byli si jisti svými neochvějnými pozicemi a sami sebou, v obecním zastupitelstvu měli sice nejtěšnější, ale poslušnou a pokornou většinu.

Podstatná však byla skutečnost, že Jakub Jošt měl pány z radnice v hrsti.

- - -

Svítání váhalo, snoubilo se s hustou mlhou, jak to má na podzim v zvyku. Když důchodce venčící psa u Horního rybníka málem vrazil do auta a otevřenými dveřmi a následně nahlédl, měl chuť vzít do zaječích. Budiž mu připsáno k dobru, že to neučinil.

Jako první se mlhou prokousal policejní vůz, řízený podporučíkem Kmochem. Policista vystoupil, pozdravil, vyslechl, nahlédl a správně usoudil, že tím jsou jeho kompetence vyčerpány. O několik minut později vzbudil telefon inspektora Justa. Uslyšel hlas svého bezprostředního nadřízeného.

„Ranní ptáče dál doskáče,“ řekl inspektor Čemus hlasem, který nesvědčil o mimořádné svěžesti.

„Kam mám doskákat?“

„K Hornímu rybníku. Máš to pár kroků, zvládneš to pěšky. Na jižním břehu stojí auták s mrtvou ženou,“ pravil inspektor Čemus.

„Má nějaké jméno?“

„Určitě, ale zatím ho neznáme.“

„Hop,“ řekl inspektor Just rozverně, ale vůbec mu nebylo do skoku, „a zdravý mraveneček ráno skáče z postele. Ví se, na co zemřela?“

„Podle podporučíka Kmocha na střelnou ránu.“

„Na Kmocha je spolehnutí.“

Bylo. Dokonce do té míry, že do příjezdu kriminalistů a policejní posily uzavřel prostor vymezení páskou, od důchodce vyžádal občanský průkaz a uzavřel s ním dohodu, že mobilem požádá manželku, aby si přišla pro vzpurně nafajčícího čoklíka, aniž by jí sdělil příčinu. Zvědavci byli tím posledním, co je třeba při vyšetřování vraždy. Ano, vraždy. Pistole by sama od sebe neodešla. Pravda, mohl ji odnést člověk, který měl na policii pífku a ani náhodou jej nenapadlo objevení mrtvé ženy ohlásit, to se však jevílo jako málo pravděpodobné.

- - -

Zjistit jméno oběti je někdy perný chlebiček. Jindy jde všechno jako po másle. Mrtvá se jmenovala Olga Krncová, trvale bydlela ve Smilově Lhotě, pracovala ve městě na poště. Na poštu musí občas každý, podporučík Kmoch tu informaci sdělil inspektoru Čemusovi hned po jeho příjezdu.

„Znáte ji jenom z pošty?“

„Minulý rok zemřel při dopravní nehodě její otec.“

„Stále se něco děje,“ utrousil Čemus fatalisticky.

„Bylo to komplikovanější. Vjel do protisměru, protože jej ranila ho mrtvice.“

Inspektor Čemus se zahleděl na klidnou hladinu, kterou bránilo hejno divokých kachen. Přesněji – kačerů. Měli absolutní převahu. Daleko od břehu trčela na místě osamělá volavka.

Rozběhlo se rutinní pátrání na místě činu. Fotografování, zajišťování stop, sbírání vzorků...

V autě našli doklady k vozu. Patřilo zavražděné.

„Něco by mohli vědět na poště,“ prohodil Just.

„Zajeď tam,“ požádal inspektor Čemus skoro laskavě. Byl to striktní příkaz.

Just poslechl. Zajel, pohovořil, vrátil se.

„Slušní lidé nikoho nezajímají,“ konstatoval. „O darebácích se natáčeji seriály.“

„Žádná stopa?“

„Údajně se stýkala s nějakým cizincem, ale tajila to. Možná se styděla. Jedna slečna od přepážky se zmínila, že se ten člověk motal v blízkosti stavitele Jošta. Pro většinu lidí ve městě je ta skutečnost pochybným puncem. Něco jako jizva nebo okázalé tetování na tváři. Snad se jmenuje Chrenko. Nebo tak nějak, dodala ta všímavá slečna od přepážky. Vypuzena

z domu, ve kterém vyrostla, radnice ho nedávno nechala zbourat, nemohla Joštovi přijít na jméno.“

„O pánech z radnice víme svoje, ale ještě jsou za vodou,“ řekl Čemus. „Mám nepříjemnou novinku. Před chvílí volal Plevák. Z nemocnice oznámili podezřelý úmrtí paní Joštové.“

„Není to...“

„Je,“ přikývl Čemus. „Manželka téhož Jošta.“

„Nějak se nám to zamotává,“ poznamenal Just. „Co se jim v nemocnici nezdálo?“

„Podle Pleváka naznačili možnost otravy nebo předávkování.“

„Joštová byla feťačka?“

„Spousta lidí věděla, že je občas maličko mimo. Třeba ta slečna v galerii, která se teď strachuje o práci. Joštová už delší čas s manželem nežila. Ač vyhnán od stolu a lože, rozvod odmítal, vyšel by ho drah. Jenže stále byla jeho ženou. Někdo mu musí oznámit, že se obejde bez rozvodu.“

„A má o starost miň,“ glosoval Just trochu neurvale. „Copak nebyl doma?“

„Mrtvou našla uklízečka, která k Joštové třikrát týdně docházela,“ řekl Čemus. „Jošt si pronajal byt v domě, kde sídlí jeho firma. Nezastihli ho, doma nespál, včera měl odjet do Karlových Varů.“

„Ohledně alibi?“

Otázka to byla. Spekulativní. Zatím spíš nepodložená invokativa.

Čemus ji přešel mlčením.

„To znamená,“ pokračoval Just, „že musíme Jošta kontaktovat.“

„Však si poradíš,“ řekl Čemus.

Neporadil si. Podle stavitelovy pohledné asistentky s okrovým přelivem se Jošt skutečně nacházel v Karlových Varech, kde měl pracovní schůzku. Nocoval v hotelu. Ověřeno. Karlovarská policie oznámila, že jednal se zástupcem firmy, jejíž majitel byl minulý měsíc zavražděn. Po potencionálním pachateli zatím marně pátrali, ačkoli disponovali jeho poněkud neurčitým popisem. Jošta ve Varech znali jako svoje boty, firmu zavražděného podnikatele drželi pod dohledem stran daňových úniků a dalších nepravostí. Joštovy dřívější návštěvy ovšem nebyly vždycky hrou o vrhel lásce, hlavní aktéři se nedávno v nočních baru porvali jako hokejisté. Policejní dohled měl evidentně trhliny. Nuže, sotva mohli předpokládat, že události zajdou tak daleko za čáru regulérnosti.

- - -

Když se dějí záhadné události, hraje roli každá maličkost. Ukázalo se, že popis pravděpodobného pachatele karlovarské vraždy se rámcově shoduje s popisem Joštova poskoka Chrenka, který se v republice zdržoval legálně, byl veden jako zedník, ale nebylo nikoho, kdo by jej viděl na stavbě, natož třeba se zednickou lžicí v ruce. Od vidění jej znala spousta lidí – jako Joštův stín. Némá hrozba. Případně tvrdý ranař. Oboustranně výhodné angažmá. Kdyby nastaly potíže, zmizel by kdesi v rozvrácené vlasti, a hledejte si mě!

Poštovní úřednice Olga Krmcová bydlela ve Smilově Lhotě v malém, nedávno přestavěném domku. V noci se sama doma bála. Často jí dělal stráž muž drsného vzhledu, který přijížděl a odjížděl zeleným fiatem a kdyby se dal k ochotníkům, sotva by hrál prince. Ještě tak zmutovaného Krakonoše. Sousedka slyšela večer jeho auta, ale podívat se nešla, takže stejně dobře mohl přijet někdo do blízké soukromé autodílny. Zнала však druhé jméno sousedčina přítele – Prochor.

„Prochor,“ opakoval si inspektor Čemus, ačkoli nebyl překvapený, dalo se to očekávat. Joštův poskok Chrenko se jmenoval Prochor.

- - -

Inspektor Plevák získal v nemocnici pozoruhodnou informaci: Příčinou smrti Ivany Joštové, která si nechala říkat Ina, byly na první pohled nenápadné houbičky. Lysohlávký.

Poměrně vzácné, vyhledávané narkomany.

Kriminalisté snadno získali informace o zesnulé, pestrá pověst měla již za svobodna, opepřila ji značně divoký druhým

manžerstvím a dalším rozvodem v důsledku dramatických okolností, které ukončil zásah hasičů. Několika rodinám muselo být dočasně zajištěno náhradní bydlení. Joštovo horoucí vzplanutí tomu nasadila korunu. Vášně brzy nahradily hádky, pralice, nenávist, pomluvy, schválnosti. Dobrá pověst je problematická, taková žena nikoho nezajímá, ztratit ji někdy vyžaduje značné úsilí. Jindy to přijde samo od sebe. Joštová měla v tom směru vystaráno. Pověst sem, pověst tam, nebylo nikoho, kdo by ji podezřívával z vycházky do lesa. Natož z hledání poměrně vzácných hub. Doma žádné nezanechala a nepodařilo se zjistit, že by s nimi jakkoli manipulovala, protože uklízečka ráno pečlivě umyla haldu špinavého nádobí a vyřetla podlahu, prostě se nezáměrně přičinila o odstranění eventuelních stop.

Inspektoru Čemusovi se podařilo navázat telefonické spojení s Jakubem Joštem.

Bez emocí přijal sdělení, že se stal vdovcem, nejásal, neslzel, tvář jako ze skla. Slíbil přerušit jednání a rychlý návrat.

„Mimochodem,“ řekl Čemus, „doprovází vás Prochor Chrenko?“

„Vyhodil jsem ho.“

„Proč?“

„Interní záležitost.“

„Vzhledem k okolnostem se již nejedná o interní záležitost.“

„Hledáte ho? Zkuste to ve Smilově Lhotě. Měl tam ženskou.“

„To formulujete velice přesně.“

„Teď vám, nerozumím, člověče,“ utrl se Jošt popuzeně.

„Správně jste použil minulý čas,“ řekl Čemus a přerušil spojení. Měl na jazyku pár otázek, žádnou však nevyslovil, nepochyboval, že pokud měl Jošt něco na svědomí, určitě si zajistil perfektní alibi.

- - -

Inspektor Just pátral po Prochoru Chrenkovi, který byl formálně přihlášený v ubytovně, ale téměř se tam neukazoval. Naposled někdy minulý měsíc. Takových bylo v poslední době víc, obávali se, aby jim vojenští páni neposlali z vlastní povolávací rozkaz. Chrenkovi spolubydlicí, většinou krajané, shodně prohlašovali, že jej téměř neznají, nebavil se s nimi, machroval, hrál si na velkého pána, ale ve skutečnosti jen přimrdoval Joštovi. Vynášelo mu to, o to nic.

„Peněz měl jako šlupek,“ prohlásil správce ubytovny. Nasadil mimikry člověka, jehož nikdo neošálí. „Dejte na mou radu, pane, od Chrenka raději dál, Jošt má dlouhé prsty. On a pánové, kteří mu jdou na ruku, to je jedna velká kupa hnoje, se kterou nic nesvedete, smrádek zůstane. Nevím, co jste měl s Chrenkem společného, ale prachy z něj nevypáčíte, to vám dám písemně!“

A slovo také ne, sotva otevře hubu. Dokáže věrohodně předstírat, že česky nerozumí ani pozdravení. Když se nad tím zamyslím, nevzpomínám si, že by někdy pozdravil. To vám také můžu dát písemně.“

„Možná později,“ řekl Just. „Co vám na něm vadí?“

„Dělám tady už čtvrtý rok. Na grázly mám nos.“

„To nezní přesvědčivě.“

„Tahá pistoli,“ pronesl správce po kratší odmlce. „Takové hochy nemám rád.“

„Nosí ji v kapse?“

„V podpažním pouzdru. Pod pravým ramenem. Podpisuje se levou rukou.“

„Přátelil se s někým?“

„Tady ne.“

„Tu pistoli jste hlásil na policii?“

„Proč bych to dělal? Třeba ji nosil legálně, když dělal gorilu Joštovi.“

„Jak to víte?“

„To ví každý.“

„Já to nevěděl.“

„Protože jste policajt,“ usklíbl se správce.

Určitou logiku to mělo. Jsou informace, které se ke správným uším donesou až úplně naposled.

„Tahle ubytovna také ve skutečnosti patří Joštovi,“ vyrukoval správce s dalším překvapením. „Nerad bych ztratil práci. Za moc nestojí, plat je bídňý, ale jděte na dráhu a najdete slušný flek! V zimě tady sedím v teplíčku, doma bych musel ládovat do kamen.“

„Zůstaly tady po Chrenkovi nějaké věci?“

„Prázdná polovina almary.“

„Jak to víte?“

„Sleduji cvrkot. Musím. Tohle není Grandhotel, ale ubytovna zahraničních dělníků. Devět řemesel, desátá bída. Obírají je zaměstnavatelé, zprostředkovatelé práce i majitelé ubytoven. Národností tučť, různá náboženská vyznání, každý druhý má za sebou kriminál nebo vyhoštění z různých zemí. Občas se rvou jako koně, občas se některý vypaří bez rozloučení. Ale o tom byste měl vědět víc vy!“

Inspektore Just věděl. Pouze o Chrenkovi toho stále věděl zpropadeně málo.

„Neměl Chrenko nějakou známost?“

„Sem si nikdy žádné bábušky nevodil, a že by na ně měl.“ soudil správce. „Když si mohl dovolit pravidelně jezdit domů...“

„Pravidelně?“

„Chlapi se o tom bavili. Jezdil autobusem. Třikrát v týdnu zajíždí do města linka z Prahy

do Užhorodu. V pondělí, ve středu a v pátek.“

„Dneska je středa,“ prohodil Just. „Dokonce celý den!“

„Právě,“ zašklebil se správce. Možná jej pobavilo něco, s čím nevyrkoval.

Autobusová linka Praha – Užhorod, to není dělnický autobus z Nové Vsi do Staré Vsi, místenky je třeba předem zamluvit.

Ten nápad se ukázal jako velice příhodný. Prochor Chrenko měl toho dne zajištěné sedadlo až na konečnou. Nedalo se ověřit, zda do autobusu skutečně nastoupil, podle jízdního řádu se měl v tu chvíli pohybovat poblíž Liptovského Mikuláše. Pokud si správce ubytovny nevymýšlel, Chrenko mohl cestovat ozbrojený. Důvod k navázání spolupráce se slovenskou kriminálkou tedy existoval, účinnou realizaci však brzdily předpisy, respektující formální postupy v mezinárodním styku.

Věděli, že lysohlávky obsahují psylocybin, vyvolávají stav podobný účinku LSD. Ve vyšších dávkách smrtelný. Právě to se přihodilo Joštově.

„Podle laboratoře si dopřála trojnásobnou dávku,“ sdělil inspektor Plevák. „Patně nikoli poprvé. Už během druhého manželství to přepískla s pervitinem, podle pitevního protokolu si také občas píchala. Těžko věřit, že to tak zkušená feťáčka přepálila s lysohlávkami.“

„Vyslechli jsme obyvatele okolních domů. Podle nich se ještě navečer motala po zahradě, jen tak od ničeho k ničemu,“ řekl inspektor Čemus. „Od Jošta dostávala štedrou apanáž, zůstala jí vila, stále platil zahradníka i paní na úklid.“

„Měla ho v hrsti,“ usoudil Plevák. „Hodně věděla. Jošt zase má v hrsti některé pány z radnice. Slušné lidi deprimuje, jaké morální nuly spravují město, ale to je tak všechno, co s tím zatím mohou dělat. Joštovi se manželčinou smrtí uleví.“

„Karlovští prověřují jeho alibi, ale sotva v něm najdou skulinku.“

„Neměl to z Varů přes kopeček. A i kdyby, jak by se mohl podílet na trojnásobné dávce? Koncem zimy se vloudil do domu, kam už měl zakázaný přístup. Neriskoval by další nepřijemnosti. Sousedům pil krev, dělal jim naschvály, neštítel se ani vyhrožování, přehlížel je jako širé rodné lány.“

„Zkusme to jinak,“ řekl Čemus. „Kde Joštová lysohlávky sehnala?“

„To mě napadlo už v nemocnici,“ poznamenal Plevák skromně. „Mezi námi děvčaty, teorie o nešťastné náhodě se mi nezamlouvá.“

„Může odpovídat skutečnosti,“ podotkl Čemus.

„Podobný malér měla jistá Adamičková. Tehdy jí bylo málo přes šestnáct. Bydlí blízko Horního rybníka, vzdušnou čarou tři stovky metrů od Joštové, ale jestli se znaly, tak jen od vidění. Podle Adamičkové. Z okna vidí na místo, kde ráno našli tu zastřelenou z pošty.“

„Neexistuje souvislost!“

„Pouze prostorová.“

„Tu zatím pomineme,“ rozhodl Čemus. „Nebudeme se zatěžovat spekulacemi o nějakém temném hlasu jezera. Co je s tou Adamičkovou?“

„Srovnala se do latě,“ konstatoval Plevák spokojeně, jakoby na tom měl aktivní podíl. „Teď má devatenáct, je vdaná a čeká rodinu. Lysohlávky tehdy koupili s přítelem na tržišti

za náměstím od nějakého strejdy, který tam pravidelně prodává hříby a křemeňáky.

Pro fajšmekry také lysohlávky.“

„Najdi ho.“

„Teď?“

„Ráno. S plnou parádou!“

To znamenalo – nikoli sám. Plevák se s ním smířil jen nerad.

Slovensko se ozvalo nečekaně brzo a zprostředkovaně, přes Prahu.

„Autobus do Užhorodu měl vážnou nehodu poblíž Ružomberoku. Několik mrtvých. Také Češka a dva Ukrajinci. Jeden z nich měl u sebe dva pasy. Právý na jméno Prochor Chrenko. Kromě toho si na cestu přibalil pistoli,“ sděloval Čemus, když odložil sluchátko. „Podrobnosti obdržíme dodatečně.“

Inspektor Plevák jel po koleji, která se naskýtala: „Potřebovali bychom...“

„Později,“ řekl Čemus.

Později znamenalo skoro týden, státní hranice jsou státní hranice, technici si také dali na čas. Balistická expertiza však prokázala, že Olga Krncová byla zastřelena zbraní, nalezenou u mrtvého Prochora Chrenka.

Nanejvyšš pravděpodobný pachatel zemřel, případ byl odložen.

Smrt Ivany Joštové byla označena za nešťastnou náhodu.

Na tržišti zadržený chlap s vizáží chicagského gangstera s prodejem lysohlávek na trhu přestal. Stanul před soudem, proti vynesenému trestu se odvolal, případ byl vrácen k novému projednání, vleklo se to jako pavučiny v nepoužívaném sklepení. Liknavost soudů hrála delikventům do noty. Stačili najít mazané advokáty bez skrupulí, vlivné zastánce, dokázali účelně onemocnět nebo zmizet do ciziny.

Kriminalisté dlouhou chvíli netrpěli, mezi lidmi se stále hodně nevraživosti, záště, závisti, nenávisti, škodolibosti, nepřijemnosti. Trestných činů. Také Jakub Jošt se činil, začal stavět v prostoru, který mu radniční kmotři vyklidili. Samozřejmě nezištně, pouze ve veřejném zájmu. Domy rostly jako z vody. Až jednoho dne všechna staveniště osiřela. Investoři se pochopitelně zajímali, kam zmizely jejich peníze, Joštovy argumenty nebrali v potaz, ale s trestním oznámením váhali, patřně by obtížně objasňovali původ peněz.

Hrozila eskalace nespokojenosti a násilí.

Jakub Jošt nebyl jednoho rána k zastizení a nepodařilo se jej kontaktovat během dne, večer, dalšího dne... Teprve po týdnu promluvil temný hlas Horního rybníka. Po dvoudenních lijácích vyplavalo mužské tělo a zachytilo se v propusti. Smrt způsobila automatická střelná zbraň, tělo bylo proděravěně jako terč na střelnici.

V mrtvém byl identifikován pohřešovaný Jakub Jošt.

„Tak svět odplácí,“ napadlo všechny tři inspektory z kriminálky, zajisté i mnoho dalších lidí. Čemus, Plevák ani Just s podobným řešením konfliktů nesouhlasili, nemluvíli o tom, ale rozuměli si. Na filosofování měli málo času. Čekala je perná práce na objasnění příčin smrti muže, jehož svědomí mělo hodně společného s kanalizací. Také věděl příliš mnoho.

24. PLAVČÍK ZA MRAZIVÉ ZIMY – František Uher

Kolem půlnoci začalo sněžit. Aby toho nebylo málo, nad ránem se přihnal mrazivý nárazový vítr. Hučel, kvílel, sténal. K severu obrácené stromy i domy oslepl přílnavý sních. Po rozednění sněžení nakrátko ustalo, mezi nízkými, rychle plujícími mraky se objevovaly a zase rychle mizely chladné sluneční paprsky. Stíny mraků přecházely zasněžené koupaliště jako postavy zapomenutých předků.

Michal Miguš, devětatdacetiletý geolog s akademickým titulem, vyšel na práh domku postaveného nad rozlehlým koupalištěm. V červnu před třemi roky přišel o manželku, dcerku, auto, byt a práci, šéfem mu byl tchán a ten se po útěku dceř s jihoamerickým psem postaral. Horší bylo, že odvezla i dcerku Helenu, o její návrat Miguš zatím marně usiloval. Věnoval tomu hodně času i kariéru geologa. Přihlásil se na inzerát a získal místo plavčíka, plus dvě místnosti pro správce, jímž se stal na podzim téhož roku. Od jara do podzimu zastával povinnosti správce i plavčíka, od konce září do jara byl pouhým hlídačem, přijímal příležitostná zaměstnání a když napadlo hodně sněhu, odklízal jej výkonným pojízdným mechanismem z městských ulic.

Stanul na zápraží, podírající se berlemi. Všechno bylo čistě bílé. Bazény, střechy i přístřešky, všechna zábradlí, dětské sklu-zavky, skokanská věž. Nikde žádná šlápěj. Ani ptačí.

Z nedaleké tkalcovny doléhalo monotónní hučení stavů. Ně-kde nahoře proletěl neviditelný vrtulník a zase se rozhostilo absolutní ticho. Koupaliště stálo na okraji města a vedle Mi-chala Miguše se stalo dočasným domovem početnému hejnu vran.

Žádná nebyla slyšet, natož vidět. Znepokojivý úkaz. Jako kdyby ptáky něco vylekalo. Možná čistě bílé prostředí. Možná liška, která občas zaběhla z polí. Většinou však byl rušivým elementem člověk. Michala Miguše to napadlo, pozorně se rozhlížel. Za příznivějších okolností by prošel celým areálem. Nešlo to. Se sádrovým krunýřem na noze není radno brouzdat v čerstvě navršeném sněhu, skrývajícím mnohé překážky.

Vrátil se do tepla a zapnul konvici s vodou, čas na snídani dozrál.

Ve třináct hodin devět minut přijala policie anonymní ozná-mení z telefonní budky v Lomikmenově ulici na horním okraji parku, vzdušnou čarou půl kilometru od koupaliště. Volající zvolil příhodné místo, budku nebylo odnikud vidět a svažitá vozovka zůstávala neprůjezdná, vítr navál snad půlmetrovou závěj, v nejlepším případě se mohla dočkat protažení před ve-čerem.

Nadporučík Slámová si znovu pustila převzatý záznam ho-voru. Ozval se mužský hlas, rozhodný, energický, skoro pan-ovačný: „V dětském brouzdališti na městském koupališti leží mrtvý bezdomovec.“

„Kdo volá?“

„To není podstatné. Opakuji, v brouzdališti leží mrtvý bez-domovec.“

A cvaknutí, konec hovoru.

Nadporučík Slámová necítila žádné vzrušení, anonymní te-lefonáty náležely k poměrně frekventovaným šprýmům, které se ovšem stále častěji dařilo objasňovat, nemohla však ozná-mení hodit za hlavu. Lidé ohlašujícím skutečnou událost se obávali možných důsledků, ani případná povinnost svědčit u soudu nepatřila k lákavým vyhlídkám.

Už zase sněžilo. Bez větru. Tiše, pokojně, hustě. Skoro vá-nočně, jenže svátky byly minulostí a jaro s těmi dalšími ještě příliš daleko.

Vyjel podporučík Kmoch s policejním uchem, ráno nastou-pivším svou první službu. Uposlechl příkazu a vzal to přes Lomikmenovu ulici, roubící horní konec parku. Několik domů stálo dole u křižovatky, několik nahoře na planině, ze žádného nebylo v budce vidět.

„Proč umístili budku právě sem?“ zajímal se mladý policista, když dojeli k cíli.

„Mělo se tady stavět.“

„Ale nestavělo.“

„Jedna z majitelek odmítá prodat pozemek.“

„Neprojedeme.“

„To vidím,“ řekl podporučík Kmoch.

„Doběhnu tam.“

„Na nic nesahej a zapečet' budku. Umiš to?“

„Jasně! Kvůli vzorkům DNA?“

„Také,“ řekl podporučík Kmoch, nechtěl to rozvádět. Kdyby na koupališti skutečně našli mrtvého, stala by se telefonní budka středem pozornosti kriminalistů. Volající se mohl stát důležitým svědkem. Nebo se již stal vrahem a otázka jeho dopadení byla prakticky jen otázkou času.

Jeli ke koupališti. Pomalu, i prohrnuté, posypané nebo pro-solené vozovky nebyly vhodné k vyzkoušení akcelerace mo-toru nového služebního vozu. Natož k vyzkoušení kvality jeho karoserie. Vstupní branku našli zamknutou, zvonek veškerý žádný. Dlouhé houkání vylákalo muže se sádrou na noze.

„Potřebujeme dovnitř,“ zavolal podporučík Kmoch. „Nalé-havě!“

„Hned to bude.“

Ale trvalo to. Oblékání, obutí zdravé nohy, sádrový krunýř, vysoká vrstva sněhu, chůze o berlich.

„Kde je dětské brouzdaliště?“ zeptal se podporučík Kmoch.

„Támhle! Proč?“

„Někdo v něm leží. Údajně nějaký bezdomovec.“

„Nesmysl,“ namítl Michal Miguš. „Od podzimu sem nepá-chla noha.“

„Dostali jsme anonymní telefonické oznámení.“

„Někdo si z vás vystřelil.“

„To mě napadlo také,“ připustil podporučík Kmoch.

„Co ještě vás napadlo?“

„Stále platí, že jistota je jistota. Podíváme se.“

Sních, sních, sních... Čistá bělostná hladina. Hledejte v zasněže-ném brouzdališti... Ale našli. Nejprve odkryli nohu ve šněro-vací botě, potom koleno, levou ruku, vlasy, obličej muže, o je-hož smrt se postaral výstřel do týla. Patrně zblízka.

„Znáte ho?“ zeptal se podporučík Kmoch.

„Znám. V létě sem chodil skoro denně. Bydlí kousek odtud, v té modré vile u silnice. Jmenuje se Hart. Povídá se, že je nejbohatší chlap ve městě a spí na matraci vycpané tisícov-kami.“

„Podle oblečení vypadá spíš jako...,“ nakousl policejní no-vic.

„Chodil tak stále. Jako vandrál. Zásadně naboso, snad aby ušetřil na ponožkách. S oblibou se dostával dovnitř načerno, držel jsem ho v merku,“ řekl Michal Miguš. „Jednou jsme se kvůli tomu pořádně chytili. Kdybyste viděl jeho plavky! Ta-kové nosil můj dědeček, když mě učil plavat.“

„Něčím bychom ho měli přikrýt,“ usoudil podporučík Kmoch. „Nebo ho chlapi z kriminálky budou znovu vyhrabá-vat. Než přijedou, v téhle siberii...“

Něco na tom bylo. Zase již sněžilo, vytrvale a stále hustěji. A co víc, zase se zvedl ostrý severák.

„Hnusná zima,“ posteskl si Michal Miguš.

„Když v létě ukazoval teploměr pětáctičet nad nulou a pekli jsme se v autech bez klimatizace,“ podotkl podporučík Kmoch, „utěšovala mě představa, že v zimě bude mínus dvacet a na léto budeme teskně vzpomínat.“

„Pomáhalo to?“ zajímal se policejní novic, ale odpovědi se nedočkal.

Letní teplotu by patrně brali všichni, ale co naplat, byla zima, leden, osmnáctého, pondělí. Mrtvým byl skutečně Moj-mír Hart, padesátiletý solitér, který se neprůhledným podniká-ním dopravoval k závažnému jmění, aby jednoho dne všechno prodal a užíval si života v přestavěném domě u silnice, městu na dohled. Trochu jezevec. Vytápěl elektrickou, mohl si to do-volit. Sám si vařil, sám si pral, žehlila uklízečka, docházející

jednou týdně. Stejně jako zahradník. Neměl přátele, s nikým se pravidelně nestýkal, jedinou vášní mu byl – kromě peněz – hokej. Nevynechal žádný zápas, ale pokaždé se pokoušel vklouznout do hlediště bez placení vstupného, obvykle to riskoval přes vchod pro hráče a dosahoval v tom směru pozoruhodných úspěchů, ačkoli se stal trvalým středem pozornosti pořadatelů. Kdykoli byl přistižen, vymlouval se na roztržitosť a s pokorným úsměvem se postavil do fronty před pokladnou. Neměl dluhy, a pokud se podařilo zjistit, nikdo nedlužil jemu. Nebylo totiž známo, že by někdy někomu půjčil třeba jednu korunu, a pokud by to učinil, určitě by předem smluvil úrokovou sazbu.

Naposled byl spatřen, když v neděli večer kolem jednadvacáté hodiny vycházel ze zimního stadionu a odbočil do parku, přes který měl cestu domů nejkratší.

Vyslechli uklízečku, zahradníka, bývalé spolupracovníky či konkurenty, všechno s nulovým výsledkem. Na jedinou stopu navedl kriminalista sám Michal Mikuš. Někdy v polovině srpna mu neuniklo, že Mojmir Hart proklouzl do areálu koupaliště bez placení a požádal ho o vstupenku. Nedal na výmluvy, a když Hart v předpotopných plavkách odmítal zaplatit nebo opustit areál, přivolal městskou policii. Než přijeli, spor vyvrcholil, bavící se návštěvníci přilili oleje do ohně, v menší strkanici padlo pár šťouchanců. Po příjezdu strážníků se Hart nechal vyvést, dalšího dne však zase přišel, jako kdyby se nic nestalo. Kabát z ostudy mu nevařil.

Michal Mikuš spor připustil, však byl v právu, s Hartem od té doby nepromluvil, pouze u pokladní kontroloval, zda zaplatil poměrně vysoké vstupné. Míjeli se jako dva vlaky, ujišťující opačným směrem. Rychle, bez pozdravu. Jako kdyby bylo jenom otázkou času, kdy dojde k další srážce. Hartovo chování ličil spíše jako zábavnou perličku, čas již obrousil srpnovému sporu hrany. V Migušův prospěch svědčila sádra na noze, jeho zdravotní komplikace v nemocnici jednoznačně potvrdili, možnost spoluúčasti další osoby nebyla pravděpodobná. Už proto, že oba aktéři – hlídač koupaliště a mnohonásobný milionář na odpočinku, měli jedno společné – byli samotáři.

„Proč dělá geolog s akademickým titulem plavčíka?“ zajímal se inspektor Čemus.

„Snažím se dostat zpátky do republiky dcerku,“ vysvětlil Michal Miguš. „Stojí mě to dost peněz a především spoustu času. Nemůžu se toulat místa na místo. Dlouho to vypadalo beznadějně, ale nedávno mi svítila naděje. Moje bývalá žena se prodávala za argentinského chovatele dobytka a žije na pampě někde v oblasti horního toku řeky Chubut. Údajně s manželem někam odletěla, patrně na delší dobu. Helenku svědčila do péče úplně cizí rodině. Situace mi dává určitou naději. Mohu předložit korespondenci, kterou v tom směru vedu.“

„Možná později,“ řekl inspektor Čemus. „Byl jste v noci venku?“

„Co bych tam dělal? Nevyšel jsem ven od sobotního rána. To mi paní Cechlová přinesla nákup. Důchodkyně, která v létě sedává v pokladně.“

„Není pravděpodobné, že Harta zastřelili tady na koupališti.“

„Výstřel bych určitě slyšel.“

„V tom povětrí?“

„Během noci hustě chumelilo, ale tak svátečně, potichu. S tou nohou toho moc nenaspím, každou chvíli jsem vzhůru.“

„Neslyšel jste auto?“

„Dvakrát nebo třikrát. Když silničáři prohmovali. Minulý rok jsem se sypačem jezdil, měli nouzi o řidiče.“

„Kdy jste viděl Harta posledně?“

„Přesně vám to nepovím. Letos jsme zavřeli koupaliště devátého září, takže v tom týdnu předtím.“

„Byl dobrý plavec?“

„To se tady na koupališti špatně rozeznává, ale plavat uměl, to se poznat dalo.“

„Neměl jste v polední době s někým konflikt?“

„S bývalým tchánem Michaličkou. Zastavil mě na ulici a vyhrožoval, že jestli nedám Heleně pokoj, šeredně na to doplatím. Tvrdil, že malá je v Argentíně spokojená a nechce se vrátit. Byl se tam podívat.“

„Vy ne?“

„Zatím šetřím na letenku. S odkazem na tamní poměry mi radili, abych zatím neriskoval, moje bývalá by mi nemusela Helenku ani ukázat a jestli je nyní někde na dobytčí farmě, obtížně bych ji hledal.“

„Zamýšlíte dělat plavčíka trvale?“

„Kdybych ztratil naději na Helenčin návrat, vrátil bych se ke své profesi.“

„A kdyby se dcerka vrátila?“

Michal Miguš pokrčil rameny. Bylo to značně bez nadějně gesto.

Mohli hledat vražednou zbraň na koupališti, ať už by ji pohodil Michal Miguš nebo kdokoli jiný, třeba proto, aby na plavčíka upoutal podezření, ale okolnosti nesklýaly valnou šanci na úspěch. Všude ležel sníh, sníh a zase sníh. Prohlídka Hartova domu přinesla jediný nezvratný důkaz: Pověst nejbohatšího muže ve městě získal oprávněně. Značně jednoduché vybavení domu tomu neodpovídalo, ale svědčila o tom konata ve třech bankách, nepříliš vysokou hotovost zastínil obsah trezoru, ukrytého pod podlahou ložnice. Pro okamžitou naléhavou potřebu obsahoval trezor tři zlaté cihly a zásoba dolarů, liber a eur, která by umožnila okamžitý nákup menšího leťadla.

„Na hokej se pokoušel dostat načerno,“ poznamenal inspektor Just.

„Na koupaliště také,“ řekl inspektor Čemus, který odpovídal za zdárný průběh vyšetřování.

„Na zimním stadionu neměl oblíbené místo jako někteří pravidelní návštěvníci, nikdo nemůže potvrdit Hartovu přítomnost na nedělním utkání, ale pořadatel u východu ho viděl odcházet směrem do parku. Tím směrem chodí všichni ze Severního nábreží a ze čtvrti nad parkem,“ referoval Just. „Jak dopadli v telefonní budce na Lomikámenově ulici?“

„Někdo odstranil pečeť a telefonoval,“ řekl inspektor Čemus. „V rukavicích. Podle čerstvých stop patrně žena nebo větší dítě. Stejně si určitě počínal anonymní zvěstovatel špatné zprávy.“

„Divné,“ prohodil Just, „všichni mladí mají dneska mobily. I větší děti!“

„Mobil se někdy vybije. Nebo dojde kredit.“

„Podle pitevní zprávy zemřel Hart kolem dvaadvacáté hodiny,“ nakouzl Just další jablíčko. „To znamená, že byl zastřelen cestou z hokeje. U horního jezírka v parku většina lidí odbočila k Lomikámenově ulici a dál k Severnímu nábreží. Pachatel věděl, kudy Hart chodí. Sotva ho přiměl k návštěvě zasněženého a zavřeného koupaliště, zastřelil ho někde v parku, ale jak ho dostal do brouzdaliště? To jeden člověk nezvládl, museli být nejméně dva.“

„Výstřel nikdo neslyšel, ale tři lidé zaslechli v dolní části parku něco jet.“

„Něco?“

„Podle dvou motocyklů, podle třetího tříkolka. Shodují se, že jela bez světla.“

„Motocyklů je ve městě habaděj, s tříkolkami je to nadějnější.“

„Jenom si myslím,“ řekl inspektor Čemus, „že by tříkolku použil naprostý trouba. Teď v zimě je příliš nápadná. Stejně jako motocykl. To na sebe rovnou mohl napsat udání.“

„Je to trouba,“ souhlasil Just. „Jinak by nevraždil!“

„Neznáme motiv!“

„Ale víme, že zavolat mohl jedině pachatel nebo spolupachatel! Chtěli, aby vražda vyšla najevo. V tom brouzdališti mohl zasněžený Hart ležet do jara. Nesnažili se svalit podezření na Miguše?“

„Patrně,“ souhlasil inspektor Čemus. „Ale postrádáme motiv. Je ovšem možné, že někdo zastřelil Harta z důvodu, který neznáme a přikryl ho tím, že ukázal na Miguše.“

„Pistolí ráže sedm pětadesát je mezi lidmi spousta, deformovaný projektil nemá výpovědní hodnotu,“ konstatoval Just. „Ale ptám se...“

„Koho?“

„Sám sebe,“ odvětil Just. „Nejdeme po slepé koleji? Už staří Římané uznávali, že za vším vězí žena.“

„To nemůžeš pamatovat!“

„Někdo jsem to četl!“

„Nelze věřit všemu, co je psáno,“ řekl inspektor Čemus. „Nevím, zda to věděli staří Římané, však kdo tehdy uměl psát a číst, ale jinak s tebou rámcově souhlasím. Můžeš hádat její jméno!“

„Kolikrát?“

„Jednou.“

„Helena, dříve Migušová, současné příjmení neznám.“

„Chyba lávky,“ řekl inspektor Čemus. „Netvrdím, že bývalá Migušová nehraje v téhle aféře podružnou roli, ale ve středu zájmu je důchodkyně Marie Cechlová. V létě prodávala na koupališti vstupenky. Nakupuje Migušovi, který je v té současné záplavě sněhu s gypsem na noze nemobilní. Podle Miguše nikdo jiný nemá klíč k brance.“

„No jasně,“ uznal Just. „Nebožtíka Harta si přes plot nepodávali.“

Otec Michalička měl prsty v mnoha výnosných aktivitách, o nichž se vědělo, v mnoha machinacích, o nichž se vědělo také, ale zatím se nepodařilo získat důkazy, že jsou v rozporu se zákony, pokud o to někdo skutečně usiloval. Kde není žalobce...

Jeho synové Jan a Jiří to neměli lehké, otec s nimi neměl slitování a dosud jen s nevalným zdarem se je snažil nadchnout pro vlastní podnikatelské aktivity. Šeptalo se, že navíc odvádějí špinavou práci, když bylo třeba někomu domluvit. Napravit mu hlavu, jak říkával otec Michalička. Proslořovalo se, že ochotně přiložili ruce k dílu, dát někomu nakládačku, polít mu auto kyselinou, zpusťošit zahradu nebo zdemolovat chatu patřilo k jejich oblíbeným kratochvím. Zatím jim to procházelo, postižení raději událost neohlásili policii ani pojišťovně, měli co skrývat. Bratři Michaličkové byli urostlí chasníci, pravidelně navštěvující posilovnu, zakládali si na vyvinutém svalstvu. Kdysi začali hrát ragby, ale trenér je přestal stavět. Ragby je mužná hra, o nějakým ten šrám žádná nouze, ale zákeřnost je jí cizí. Michaličkovým cizí nebyla. Několik zraněných protihráčů se stalo důvodem jejich vyřazení z kádru. S policií měli Jan i Jiří časté pletky. Byli přistiženi, jak křižovali s tříkolkou po lese, brali to cesta necesta, Jan dokonce později přišel na čas o řidičský průkaz, když si odvázel z diskotéky ochotnou slečnu a zásluhou dvou promile alkoholu v krvi opřel otcovo suzuki o zábradlí mostu. Drobných prohřešků bylo víc, ale čas je milosrdný a zdánlivě zapomětlivý.

Tři dny byli středem pozornosti. Čtvrtého dne Jiří posedl v baru Kamzík na Severním nábřeží. Zastaven po několika desítkách metrů se verbálně pustil do policistů, potom se je pokusil podplatit a když nepochodil, zkusil to s vyhrožováním.

Když po odběru krve v nemocnici usedl v policejní služebně proti inspektoru Čemusovi, neznepokojila jej skutečnost, že je vyslýchán civilistou. Reč byla zavedena na ledacos, jen o drogách nepadlo ani slůvko, ačkoli nejmladší Michalička byl podle ošetřujícího lékaře zfetovaný jako doga. Inspektoru Čemusovi se to jevilo jako přehnané, připouštěl však, že se k problému nemůže odpovědně vyjádřit, žádnou zfetovanou dogu zatím nespatriil. Jakmile přišel na přetřes nedělní večer, vyrukoval Jiří Michalička s alibi, které nepůsobilo právě přesvědčivě.

Prohlásil: „Celý večer jsem byl s bráchou!“

„Kde?“

„Na návštěvě.“

„U koho?“

„U sester.“

„Řádových?“

„Řádových,“ zasmál se, jako kdyby právě padla mimořádně po vedená anekdota. „Starší je Jiřina, mladší Olga. Prima holky. Odešli jsme až za svítání, klidně se jich zeptejte.“

„Kde jste nechali tříkolku?“

Trhlo to s ním, snad se dovtípl, odkud hrozí černá díra. „Doma. Leželo moc sněhu.“

„Viděli vás.“

„Kde?“

„Vyjížděli jste z parku.“

„Kdo nás viděl? Ať mi to řekne do očí!“

„I na to dojde,“ řekl inspektor Čemus velice decentně. Sestry Radovy byly známé firmy, přidržující se nejstaršího řemesla. Nepatřily již k nejmladším a nedávno dostaly podmíněné tresty za krivé svědectví, poskytl drahé alibi člověku, který je nakonec hodil přes palubu.

Marie Cechlová bydlela ve Fibichově ulici. Vedlejší dům patřil Michaličkovým.

Příchod kriminalistů ji vyvedl z míry

„Klíček od branky? Někde ho mám. Počkejte, bude v tašce!“

Čekali. Inspektoři Čemus a Just. Nedočkali se.

„Neměla jste v sobotu nebo v neděli nějakou návštěvu?“

„Ke mně už nikdo nechodí,“ posteskla si. „To víte, stará bába...“

„Ani od Michaličků?“

„Kdepak! Ale v sobotu mě kluci svezli, když jsem šla z koupaliště,“ prohlásila. „Byli to hodní hoši, ale táta je zkazil, ale v jednadvaceti by už mohli mít patent na rozum. Miguše v lásce nemají, oženil se s jejich sestrou. Doplatil na to, ale takový už je život. Nespravedlivý! Michaličkoví hoši měli Helenu rádi, byla o deset roků starší a starala se o ně, když jim umřela máma.“

„Utekla panu Migušovi i s dcerkou.“

„To víte, geolog! Věčně v luftu! Než našel něco usedlejšího, měl ženu za mořem.“

„Snaží se získat dceru zpátky.“

„Divíte se?“

Nedivili se, ale proto nepřišli.

Divil se ovšem otec Michalička, když se dostavila početná družina kriminalistů s povolením k domovní prohlídce. Synové možná byli příliš suverénní a policii podezřelí, možná pod vlivem drog ztratili soudnost i opatrnost. Když sestra napsala z Argentiny, že Miguš stále otravuje a usiluje o Helenčin návrat, vymysleli plán, jak sestru nepohodlného exmanžela zbavit. Věděli o jeho sporu s Hartem, věděli, kudy Hart chodí z hokeje. Náhoda jim během jízdy kolem koupaliště nahrála Cechlovou, zamykající branku. Janovi se během jízdy podařilo získat z nákupní tašky klíč. Vyřešili tak svízele, jak dostat Hartovo tělo na koupaliště a svalit na Miguše podezření. Dodatečně je napadlo, že Hart může ležet v brouzdališti pod sněhem delší dobu, proto zavolali z osaměle stojící telefonní budky. Klíč zamýšleli Cechlové vrátit, ale nestihli to, Jan ho nosil v kapse. Balistická expertiza potvrdila, že Hart byl zastřelen z legálně držené pistole otce Michaličky, který čelil důsledkům jejího nedostatečného zabezpečení, přesto zajistil synům jako obhájce předního pražského advokáta, který se kdysi neúspěšně angažoval v politice. Jenomže Jan a Jiří nebyli právě myslitelé, v mnoha záležitostech vypovídali odlišně, také strádali nedostatkem narkotik, k nimž neměli ve vyšetřovací vazbě přístup. Zapléтали se do poloprávd i primitivních lží. Když kriminalisté našli dva pány, u nichž sestry Radovy pobývaly celou nedělní noc, bylo vymalováno.

Pouze v jednom se povedení bratří shodli. Oba se přiznávali k vraždě, podrobně a věrohodně líčili, jak Mojžíra Harta zastavili a ze zadu zastřelili. Na svém trvali i u soudu. Obhájce se tvářil spokojeně a na základě jejich přiznání přišel s návrhem, aby byla opakovaně prozkoumána jejich přítomnost, soudkyně však neošálil.

Michal Miguš nadále usiloval o dceřin návrat, pozvolna však propadal beznaději, opustil koupaliště a vrátil se k profesi geologa.

25. ODDANÝ SOUSED – Jakub Zeman

„Prásk... třísk... buch... bum, zabiju tě, couro jedna... nesar mě, vylez!“ ozývá se z bytu číslo sedm, což je byt o patro níž; otevřené okno tlumočí veškeré zvuky prapodivné dvojice, jež obývá dva plus jedna s balkónem, vyčnívajícím z boku činžáku jako nos Kaliméra: kresleného dětského kuřátka.

Ze svého balkónu se Pavel často naklání, tak tak že nepřepadne, aby viděl do kuchyňského okna, za nímž se odehrávají veškeré dýchánky, často provázeny neznámým bylinným aroma-tem partaje „z mokré čtvrti“.

Avšak Pavel má jen jedny nervy, a to neplatí pouze o něm, všechny partaje v dříve tichém domě mají jen jedny nervy; vyleze na chodbu a sejde dvě schodiště, aby se octl tváří v tvář dveřím u bytu číslo sedm, a jako by se cosi pohnulo v jeho nitru nebo v jeho srdci? Neví, jaký má nasadit výraz. A jako by mu kdosi pokropil paži tekutým dusíkem, stojí přimražen, bez hnutí a nemůže zdvihnout ruku ke zvonku. Vnitřní hlas poroučí a volá: „No tak, ukaž, že jsi chlap, vzmuž se, hejbní sebou.“ Pavel tedy, máje vrchní část těla ztuhlou, kopne do dveří a čeká. Hluk ve vnitř se mírní, ale jen na pár vteřin, po chvíli celé to cirkusové představení začíná nanovo. Pavel kopne podruhé a nějaký hlas odkudsi zhůry zařve: „Ticho tam!“ Spustil lavinu, snad těmi kopy, ale třeba to byl ten hlas jakoby ze záhrobní. Dveře se zprudka otevrou a v tom obdélníkovém obrysu se vynořuje hubená, nikoli však sportovně štíhlá, dlouhohlasá postava neurčitého věku i pohlaví. „Co chceš, vole?“ otázka se hlasem hrubým a hlouběji, mužsky položeným. Pavel pochopí a odpovídá: „Nezlobte se, pane, že ruším, ale myslím, že budu tlumočit i názory ostatních nájemců tohoto domu, když řeknu, že...“ ale nedokončuje připravenou promluvu, je vtažen nečekaně silnou pravíci do bytu. Spatří příčiny hluku, však předtím než na ně stačí upozornit a ukázat svou bystrost je Pavlovi do ruky vsunuta sklenička od hořčice, aby byla naplněna krabicovým jabčákem. Výhrůžný pohled od Karla, neboť to bylo jméno vlasatce.

„...a todleco, to je moje Zuzka,“ pokyne hubeňour směrem k úplně stejně vypadajícímu stvoření, které se vpotácelo do před-sínky, držíc úplně stejnou, naplněnou sklenku světle červeně žlutého jabčáku.

„Čau... hele jestli se s náma nenapiješ, Kája ti rozbije hubu,“ říká namísto přivítání a obrací do sebe obsah skleničky; Karel přiskakuje a rychle doplňuje nakyslý nápoj až po okraj, což Zuzce zjevně nevadí.

Pavel nemůže nic dělat, vidina Karlovy pěsti na jeho nose ho nutí k loku vinného moku. Zamračené pohledy ho přesvědčí k vypití celého obsahu hořčičné nádoby. Uplyne asi minutka a Pavlův svět se rozjasňuje, už ani neví, proč vlastně přišel, kde sebral odvahu a vkročil přes práh tohoto bytu.

„Jak se jmenuješ, vole?“ zeptá se Karel.

„Jsem Pavel... hele, moh bych si ještě nalejt?“

„...samo, ale nepudem zapít todle setkání do hospody?“ namítne Karel a Zuzka vehementně přikyvuje.

„Do hospody?“ zdvihá Pavel tázavě oči, „ale já tam moc... nejsem zvyklý. Skoro vůbec na pivo nechodím, možná jednou, dvakrát v životě...“, brání se, ale veškerý odpor je marný.

Uplyne sotva pět minut a celá ta divná trojice dvou ušmudlaných, vlasatých individuí a jednoho solidně vypadajícího chlapce, stojí na chodníku před domem a kráčí do nejbližší hospody, která je asi dvě stě metrů daleko. Kroky jsou těžké, avšak vidina alkoholu urychluje šouravou chůzi, a než by se dotočil tuplák tmavého, třináctistupňového ležáku, sedí trojice

u stolu v hospodě Na rohu a před ně jsou s třesknutím postaveny tři půllitry piva. Vypity na ex; Pavel na třikrát, a to je příčinou posměchu obtlouklých a skelně je pozorujících štamgastů.

Pingl před ně staví druhé pivo a Karel poroučí: „Jo, jasně... a hod' nám sem tři absinty.“

„Ale absint je přece zakázanej, ten já tu nemám,“ brání se číšník.

„Nekecej,“ oponuje Zuzka, „mi někdo říkal, že ho máš, tak nekecej a lifruj ho sem!“

„Je to na vaší zodpovědnost,“ rezignuje pikolík a za chvíli už přináší tři sklenky zeleného peliňkového moku. Pavel nevěří, že by měl vypít obsah svého panáka a chce odejít, rázný hlas ho strhává zpět: „Hele, nedělej vlny, jsme kámoši, nebo ne?“

„To jo.“

„Tak dělej, šup tam s ním!“ dodá Zuzka a vytáhne jointa, kterého v mžiku rozbařává.

Pavel opět nevěří svým očím, když Karel rázně vysvětlil hospodskému, že kouřit trávu není nic jiného, než kouřit trochu silnější cigaretu.

Vrchní však ví, že kvůli namol nalitým štamgastům, i kvůli již linoucimu se oděru od našeho stolu policii volat nebude, protože živnost je živnost! A brát zákon do vlastních rukou? Pošramotil by si pověst a živnost je živnost! Radši jim přinesl další piva a absinty, děláje, jako by vše bylo v pohodě.

Trojice sedí, popíjí, pokouje kolující joint...

Pavlovi se náhle rozmlžuje viditelný svět a blaho je vystřídáno otupelostí. Hlava mu spadne vedle nedopitého piva a přineseného páteho absintu. Vše se točí, jsou tu bytosti z podsvětí, chce řvát a utéct, ale je jakoby přivázan. Není tu již Zuzka, jen divná čarodějnice s noží místo nehtů; není tu Karel, místo něho se na něj zubí strašlivý netvor, co vidá v divých snech a probouzí se promočený potem. Netvor k němu napřahuje ruku, Pavel ale nemůže uhnout, drápy se zanořují do jeho hrudi a s cukavými pohyby si ho netvor přitahuje ke své doširoka otevřené tlamě, plně žlutých, do špiček vyběroušených zubů. Pavel se odtahuje, ale ty cuky netvorovy ruky sílí a sílí...

Pavel otvírá oko. Nad ním stojí hospodský, třese jeho ramenem a volá na jediného hosta: „Mladej, vstávat a platit, ti tví kámoši tě pozdravují a dali si ještě pár piv a panáků, tak to máme sedm set padesát.“

„Ale já nemám, voni mě pozvali přece.“

„Hele to je mi jedno, zaplat' a vypadni!“

Nemá u sebe nic, ani korunu, smutně kouká na hostinského, který svírá jeho paži, jako by Pavel byl schopen utéct, a volá mobilním telefonem.

Ani ne za pět minut stojí ve dveřích dva nebezpečně vyhlížející svalnatí a potetovaní chlápci.

„Tak co se děje, šéfe?“ ptá se jeden z nich našťavaného pingla.

„Nechce platit a chce utýct,“ lže ten muž se zástěrou, která skrývá nepatrný pivní mozol.

Chlapi vytáhnou Pavla na dlažbu a spustí svůj čardáš. Pavel nic necítí, nebrání se, neplazí do úkrytu.

Po odchodu těch dvou goril od polomrtvého chlapce z mnohočetných ran na jeho zmrzačeném těle vytékají slábnoucí čůrky krve.

Když ho však za hodinu nalezne muž od technických služeb, z těla hocha již necrčí nic.

Nemá co... pět a půl litru se ještě drží v malých loužičkách, jež se pomalu vpíjí do hlíny mezi dlažebními kostkami.